

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 22. apríl 2020

16. tölublað | 14. árgangur

FYLGITRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

FRÍ HEIMSENDING

Pantið linsur á heimasíðu
Opticalstudio.is
eða í síma 511 5800

Acuvue Moist, 3 pk.	kr. 8.000
Acuvue Oasys, 3 pk.	kr. 10.250
Dailies Total, 3 pk.	kr. 10.250
Dailies AquaComfort Plus, 3 pk.	kr. 7.250
Acuvue Vita, mánaðar, 2 pk.	kr. 6.150
Acuvue Oasys, 2. vikna, 2 pk.	kr. 4.950
Acuvue, sem dökkna í sól, 1 pk.	kr. 5.900

Færa niður hlutfé í PCC

Fimm íslenskir lífeyrissjóðir hafa lækkað virði hlutabréfa sinna í kísilverinu á Bakka við Húsavík um meira en 75 prósent.

2

Stuðlað að minni veltu

Minni umsvif viðskiptavakta bankanna sæta gagnrýni. Munur á kaup- og sölutilboðum hefur numið allt að sex til átta prósentum.

4

Vilja tvöfalda umsvif Korta

Rapyd ætlar ráðast í verulega fjárfestingu á íslenska markaðinum og líklega tvöfalda starfsmannafjölda Korta.

6

Getur verið án tekna um tíma

Langflestar alþjóðlegar ráðstefnur sem hætt hefur verið við í Hörpu vegna kórónaverufaraldursins hafa færst yfir á næsta ár.

10

Samkeppni í kreppum

„Í kreppum kemur iðulega upp sú umræða að vernda þurfi innlenda atvinnustarfsemi til að halda fyrirtækjum í rekstri og fólki í vinnu,“ segir aðalhafgæðingur SKE.

14

Fjöldi íslenskra fyrirtækja er í fjárhagslegri gjörgæslu um þessar mundir.

Sjálfvirkni tryggir hlutleysi við björgun

Brynja Baldursdóttir, framkvæmdastjóri Creditinfo, segir að á næstu dögum og vikum þurfi að meta nokkur þúsund fyrirtæki sem standa höllum fæti. Ákveða þarf hvort og hvaða úrræði eigi að standa þeim til boða á tímum kórónaveirunnar. Lykilatriði sé að ákvörðunin sé hlutlaus, byggð á gögnum en ekki huglægu mati. **-8-9**

ROLEX
TUDOR
TAG Heuer
LONGINES
NOMOS GLASHÜTTE
TISSOT

Verið velkomin í nýja og glæsilega verslun okkar á Hafnartorgi

MICHELSEN
1909

Hafnartorg - 511 1900 - michelsen.is

Gætu orðið árlega af 1.440 milljónum í leigutekjur

Fasteignafélögin gætu tapað árlegum leigutekjum upp á samtals 1.440 milljónir króna til frambúðar vegna efnahagslegra áhrifa kórónafaraldursins. Þetta kemur fram í greiningu hagfræðideildar Landsbankans sem lagði mat á hvað 25-30 prósent lækking felaganna á tímabilinu 17. janúar til 8. apríl, býddi í væntingum til nýtingarhlutfalls og markaðsleigu næstu árin.

Samkvæmt greiningunni, sem var birt í lok síðustu viku og Markaðurinn hefur undir höndum, myndi nýtingarhlutfall lækka um 5-8 prósent á næstu tveimur árum og ná jafnvægi eftir þrjú ár. Nýting hjá Regin myndi lækka um fimm prósent en átta prósent hjá Reitum og Eik. Markaðsleiga myndi lækka að raunvirði um 6-7 prósent hjá Reitum og Eik en eingöngu tvö prósent hjá Regin.

Í tilfelli Reita þýðir þetta að 770 milljóna króna leigutekjur, og þar með EBITDA, séu horfnar til frambúðar árið 2023. Í tilfelli Eikar eru það 470 milljónir en eingöngu 200 milljónir hjá Regin. „Þetta er fyrir utan tímabundna lækkingu EBITDA á árunum 2020-2022,“ segir í greiningunni.

Í umfjöllun Markaðarins í síðustu viku kom fram að fasteignafélögin hefðu styrkt lausafjárstöðu sína um meira en 13 milljarða króna miðað við stöðuna í byrjun árs og fyrri áætlanir um arðgreiðslur og endurkaup.

Stjórnendur felaganna sögðust ekki hafa áhyggjur af því að skilmálar lánasamninga yrðu brotnir.

Greinendur Landsbankans segja erfitt að meta hvort skilmálar í lánasamningum felaganna geti brotnað þar sem fasteignir felaganna eru metnar á gangvirði og þar með út frá forsendum stjórnenda. Þeir benda hins vegar á að ef lækkingun á markaðsvirði felaganna á milli 17. janúar og 14. apríl yrði færð sem lækkingun á bókfærðu virði fasteigna myndi eiginfjárlutfallið ná niður í 25 prósent og lánþekjan vera mjög nærri 70 prósentum. Það eru fjárhagslegu viðmiðin í lánasamningunum.

Þá er bent á að virði fermetra Regin sé hærra en hinna felaganna.

„Markaðurinn metur virði Regin einnig hærra enda heildarvirði á fermetra 12-13 prósentum hærra hjá Regin en hinum fasteignafélögum. Ástæðan liggur í töluvert hærri væntingum um leiguverð á fermetra í framtíðinni,“ segir í greiningunni. Heilvirði á fermetra er 307 þúsund krónur hjá Regin samanborið við um 270 þúsund krónur hjá hinum felögum.

Skuldir á fermetra eru einnig hæstar hjá Regin. Þær eru 220 þúsund krónur samanborið við um 195 þúsund hjá Reitum og Eik. Vegnir meðalvextir óverðtryggðra skulda eru hæstir hjá Regin ásamt því að afborgunarferill lána er framþyngri en hjá hinum felögum. Þá er Reginn með hæst hlutfall bankalána. —þfh

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Hörður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

**NÝBAKAÐ
BRAUÐ
ALLA DAGA**

- Austurströnd 14
- Hringbraut 35

BJORNBAKARI
Sími: 561 1433

mánudaga-föstudaga	7.30 - 17.30
laugardaga	8.00 - 16.00
sunnudaga	9.00 - 16.00

www.bjornsbakari.is

Árleg framleiðsla kísilver PCC á Bakka við Húsavík átti að nema um 32 þúsund tonn.

Færa niður hlutafé í PCC um tvo milljarða

Lífeyrissjóðir, ásamt Íslandsbanka, lækka virði hlutafjár síns í kísilverinu um allt að 100 prósent. Óvissa um starfsemina og erfiðar aðstæður á mörkuðum. Frjálsi færði niður verðmat sitt á breytanlegu skuldabréfi um 400 milljónir.

Fimm íslenskir lífeyrissjóðir, sem fara með meirihluta hlutafjár í Bakkastakka, félagi sem heldur utan um milljarða króna fjárfestingu þeirra í kísilverinu PCC á Bakka við Húsavík, hafa lækkað mat sitt á virði hlutafjár sjóðanna í kísilverinu um á bilinu 75 til 100 prósent. Þá hefur Íslandsbanki, næststærsti hluthafi Bakkastakks með rúmlega 18 prósent hlut, sömuleiðis fært eign sína „töluvert niður“ en í svari til Markaðarins segist bankinn ekki vilja gefa upp um hversu mikið.

Samtals hafa lífeyrissjóðirnir, ásamt Íslandsbanka, fært niður hlutafé sitt í PCC um liðlega tvo milljarða en þeir lögðu Bakkastakka upphaflega til nærri 2,5 milljarða í hlutafé 2015. Við það eignaðist félagið 13,5 prósent hlut en þýska fyrirtækið PCC SE fer með 86,5 prósent hlut í kísilverinu.

Varúðarniðurfærslur sjóðanna – Gildi, Stapi, Birta, Frjálsi og Almenni – koma til vegna mikillar óvissu um starfsemi kísilverins, að minnsta kosti til skemmri tíma. Tafir og erfiðar aðstæður á hrávörumörkuðum hafa einkennt starfsemina frá því að verksmiðjan var formlega gangsett í maí 2018. Í lok mars náðist samkomulag við lánveitendur og hluthafa um fjárhagslega endurskipulagningu í því skyni að bæta bágborna lausafjárstöðu PCC. Veittur var frestur á greiðslu vaxta og afborgana og þá setti PCC SE um 40 milljónir Bandaríkjadala, jafnvirði 5,8 milljarða króna,

82

milljónir dala var upphafleg fjárfesting lífeyrissjóðanna og Íslandsbanka í PCC.

í reksturinn í formi hluthafaláns.

Lífeyrissjóðurinn Gildi, stærsti hluthafi Bakkastakks með 19,4 prósent hlut, metur eignarhlut sinn í kísilverinu í árslok 2019 á 56 milljónir króna, að því er fram kemur í nýbirtum ársreikningi. Hefur virði eignarhlutarins þannig verið fært niður um nærri 500 milljónir miðað við kostnaðarverð hans, eða um liðlega 90 prósent. Þá hefur Stapi lífeyrissjóður lækkað virði hlutafjár síns um 85 prósent og er 15 prósent hlutur sjóðsins í Bakkastakki nú metinn á 58 milljónir. Sama á við um Almenna lífeyrissjóðinn, sem er sjötti stærsti hluthafi Bakkastakks með um fimm prósent hlut, en sjóðurinn hefur fært niður verðmæti hlutarins um 75 prósent, samkvæmt ársreikningi síðasta árs.

Birta lífeyrissjóður hefur hins vegar ákveðið að færa hlutafé sitt niður um 100 prósent, að því er fram kemur í skriflegu svari til Markaðarins. Hlutur Birtu í Bakkastakka nemur um ellefu prósentum og var hann áður metinn á um 300 milljónir króna. Þá hefur Frjálsi lífeyrissjóðurinn, sem er fimmti stærsti fjárfestirinn í felaginu, sem heldur utan um eignarhlut

sjóðanna og Íslandsbanka í kísilverinu á Bakka, lækkað verðmat sitt á virði hlutafjárins í Bakkastakka um 99 prósent, að því er segir í svari sjóðsins til Markaðarins.

Ólafur Sigurðsson, framkvæmdastjóri Birtu, segir að ákvörðun um að færa hlutafé sjóðsins alveg niður í núll hafi komið til vegna þess að rekstur kísilverins sé háður það mikilli óvissu til skemmri tíma. Gunnar Baldvinsson, framkvæmdastjóri Almenna lífeyrissjóðsins, tekur í sama streng í samtali við Markaðinn. „Okkur þótti ekki annað verjandi en að vera með varúðarniðurfærslu í ljósi óvissunnar,“ útskýrir hann, en segir að sjóðurinn líti samt enn á verkefnið sem „ágætis fjárfesting“.

Auk þess að leggja kísilverinu PCC til hlutafé á sínum tíma þá fjárfestu íslensku lífeyrissjóðirnir og Íslandsbanki sömuleiðis í víkjandi breytanlegu skuldabréfi að fjárhæð 62,5 milljónir dala, jafnvirði níu milljarða króna á núverandi gengi. Samkvæmt svari Frjálsa þá var ákveðið að færa niður virði skuldabréfsins um 46 prósent í árslok 2019 – það var áður metið á um 912 milljónir í bókum sjóðsins – en aðrir lífeyrissjóðir hafa flestir hverjir, meðal annars Birta og Almenni, ekki fært niður verðmat sitt á skuldabréfinu. Hins vegar eru sjóðirnir ekki að meta inn vaxtagreiðslur af bréfinu, sem ber árlega 8,5 prósent vexti, en sem fyrr segir náðist samkomulag um að veita kísilverinu frest á þeim greiðslum. hordur@frettabladid.is

Framleiðslan minnkaði um 13 prósent

Álver Rio Tinto í Straumsvík framleiddi 45 þúsund tonn af áli á fyrstu þremur mánuðum ársins, samkvæmt framleiðslutölum sem námu- og álrisinn birti í liðinni viku, og dróst framleiðslan saman um tæp 13,5 prósent frá sama tíma í fyrra.

Er framleiðsluminnkunin í samræmi við þá ákvörðun stjórnenda Rio Tinto að draga úr framleiðslu ársins í 85 prósent af afkastagetu álversins.

Miðað við framleiðslu álversins á fyrsta fjórðungi ársins má ætla að það muni skila um 180 þúsund tonnum af áli á árinu. Til saman-

184

þúsund tonn af áli var framleiðsla álversins í Straumsvík í fyrra.

burðar var framleiðslan 212 þúsund tonn árið 2018 og 184 þúsund tonn í fyrra en eins og kunnugt er þurfti á síðasta ári að slökkva á einum af þremur kerskálum álversins eftir að ljósbogi myndaðist þar.

Rio Tinto vinnur um þessar

mundir að endurskoðun á starfsemi álversins í Straumsvík í því augnamiði að meta rekstrarhæfi þess og leita leiða til þess að bæta samkeppnisstöðu þess eftir taprekstur síðustu ára. Félagið hefur sagt að allar leiðir verði skoðaðar og þar á meðal frekari framleiðsluminnkun og mögulega lokun álversins. Er gert ráð fyrir að vinnunni ljúki á fyrri helmingi ársins.

Landsvirkjun hefur sagt að hún verði af um tuttugu milljón dala tekjum vegna samdráttarins í framleiðslu álvers Rio Tinto en álverið er annar stærsti kaupandi raforku af orkufyrirtækinu. – kj

BRÁÐUM KEMUR BETRI TÍÐ

**SJÁUM UM VIÐHALD FASTEIGNA
FYRIR HÚSFÉLÖG, EINSTAKLINGA
OG STOFNANIR**

HÁPRÝSTIPVOTTUR

MÚRVIÐGERÐIR

FLÍSALÖGN

MÁLUN

HELLULAGNIR

HJÓL
ATVINNULÍFSINS

Hjól atvinnulífsins ehf. – Alhliða verktaka
Borgartúni 3
105 Reykjavík
Símar: 8446829 / 6624514
Netfang: hjolatvinnulifsins@gmail.com

kjörvari STEINVARI

Stuðlað að minni veltu og seljanleika

Minni umsvif viðskiptavakta bankanna skýra að hluta minni seljanleika á hlutabréfamarkaði. Brotthvarf erlendra sjóða og skuldsettra fjárfesta bætir ekki úr skák. Munur á kaup- og sölutilboðum hefur numið allt að sex til átta prósentum en fer þó minnkandi.

Kristinn
Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Verulega hefur dregið úr veltu á hlutabréfamarkaði á allra síðustu vikum og þrátt fyrir að hafa farið minnkandi nemur munur á kaup- og sölutilboðum í hlutabréf margra skráðra félaga enn nokkrum prósentum í sumum tilfellum. Minni umsvif af hálfu bankanna sem viðskiptavaka skýra að hluta minni veltu og seljanleika á markaðinum að mati nokkurra viðmælenda Markaðarins á fjármála-markaði og innan skráðra félaga.

„Vakarnir voru fljótir að hverfa þegar á reyndi,“ segir stjórnandi hjá skráðu félagi í samtali við blaðið.

„Einhvern tímann þurfa þeir að fá aftur kjarkinn til þess að sinna þessari þjónustu,“ bætir annar stjórnandi við.

Brotthvarf erlendra og skuldsettra fjárfesta af markaðinum er auk þess ekki sagt hafa bætt úr skák.

Umfang viðskiptavakta bankanna, sem gegna því hlutverki að stuðla að góðri verðmyndun og seljanleika á markaði með því að leggja á hverjum tíma fram kaup- og sölutilboð í hlutabréfskráðra félaga, hafði þegar minnkað áður en hlutabréfamarkaðurinn tók dýfu vegna kórónaveirunnar í seinni hluta febrúar.

Í kjölfar þess að vakarnir nýttu sér um miðjan síðasta mánuð heimild til þess að vikja frá skilyrðum samninga sinna við skráð félög um verðbil og fjárhæðir – vegna óviðráðanlegra aðstæðna – hafa þeir lítið beitt sér á markaði að sögn þeirra sem þekkja til stöðu mála.

„Það er óheppilegt að viðskiptavaktir bankanna hafi minnkað verulega og verðbilið þannig aukist í aðdraganda áfallsins. Það leiðir til þess að verðsveiflur verða meiri og öfgakenndari en annars,“ segir Eggert Þór Aðalsteinsson, sérfræðingur í eignastýringu Kviku.

Hann nefnir einnig að kvikir og skuldsettir fjárfestar og erlendir fjárfestingarsjóðir hafi jafnframt minnkað umsvif sín á hlutabréfamarkaðinum á meðan lífeyrissjóðir, sem séu langtímaffjárfestar og hreyfi sig í eðli sínu minna, hafi aukid við sinn hlut. Það geti til viðbótar haft áhrif á seljanleika á markaðinum.

Til marks um hve litill seljanleiki hefur verið á hlutabréfamarkað-

Hlutabréfamarkaðurinn hefur hækkað um nærri átján prósent frá því að hann náði botninum í seinni hluta mars. Gengi bréfa í sumum félögum hefur á þeim tíma rokið upp um hátt í þrjátíu prósent. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

/// Vikuleg velta á hlutabréfamarkaði það sem af er ári

inum á undanförunum vikum hefur munurinn á kaup- og sölutilboðum í hlutabréfum margra félaga verið á milli sex og átta prósent í einhverjum tilfellum. Munurinn hefur þó almennt farið minnkandi að undanförunum.

Til samanburðar er í mörgum samningum um viðskiptavakt í skráðum félögum gert ráð fyrir að hámarksmunur á kaup- og sölutilboðum viðskiptavaka sé undir venjulegum kringumstæðum 1,5 prósent.

EKKI liggur fyrir hvenær viðskiptavakarnir munu meta aðstæður svo að þeir geti hafið á

nýjan leik eðlilega viðskiptavakt með hlutabréf. Á meðan sumir viðmælendur Markaðarins benda á að eftir verðhækkunir síðustu vikna sé hlutabréfamarkaðurinn í betra jafnvægi en þegar vakarnir viku frá skilyrðum samninga sinna um miðjan mars, nefna aðrir að enn vofi mikil óvissa yfir markaðinum með tilheyrandi verðsveiflum frá degi til dags.

Einn stjórnandi hjá skráðu félagi nefnir að félögin geti lítið gert. Ef þau færu að þrýsta á viðskiptavakana að hefja aftur viðskiptavakt - í ljósi þess að aðstæður frá því í mars

hafi breyst - eigi þau á hættu að vakarnir segi hreinlega upp samningum við þau.

Eins og áður sagði endursömdu mörg félög á fyrstu mánuðum ársins við bankana um að draga úr umfangi viðskiptavakta eftir að bankarnir hækkuðu verð sitt á umræddri þjónustu. Í einhverjum tilfellum var viðskiptavökum fækkað og vaktirnar minnkaðar.

Staðan orðin heilbrigðari

Valdimar Ármann, í markaðsviðskiptum Arctica Finance, nefnir að staða hlutabréfamarkaðarins sé orðin heilbrigðari en í lækkunarhrinunni í febrúar og mars.

„Markaðurinn hefur náð meira jafnvægi að því leyti að hreyfingarnar á honum eru ekki eins öfgakenndar frá degi til dags og við sáum í síðasta mánuði. Fjárfestum gefst nú meira tólm til þess að greina stöðu fyrirtækja og leggja mat á hvornig þau munu standa að óvissutímabilinu loknu,“ segir hann.

Í hremmingum hlutabréfamarkaðarins í febrúar og mars hafi verðmyndun félaga ekki endurspeglad í öllum tilfellum sýn fjárfesta á rekstur þeirra. Veðköll og innlausnir, auk fleiri þátta, hafi haft sitt að segja. Það

Það er óheppilegt að viðskiptavaktir bankanna hafi minnkað verulega og verðbilið þannig aukist í aðdraganda áfallsins.

Eggert Þór
Aðalsteinsson,
sérfræðingur í
eignastýringu Kviku

hafi sýnt sig í miklum verðsveiflum á milli daga.

Nú sé spurningin hins vegar sú hvort það verði nægilegt flæði á markaðinum til þess að viðhalda skilvirkri verðmyndun. Í því sambandi bendir hann á að veltan á hlutabréfamarkaði síðustu tvær vikur hafi verið í kringum níu milljarðar króna hvora viku, en áður hafi vikuleg velta verið á bilinu 12 til 68 milljarðar króna það sem af var ári.

Eggert Þór segir mikinn viðsnúning hafa verið á mörkuðum um allan heim frá því að þeir náðu botni í seinni hluta síðasta mánaðar. Íslenski markaðurinn sé þar ekki undanskilinn en sum félög hafi hækkað um meira en tuttugu prósent frá lægstu gildum.

„Á meðan rekja má viðsnúninginn á erlendum mörkuðum að stórum hluta til innspýtingaradgerða af hálfu seðlabanka og stjórnvalda,“ útskýrir hann, „höfðu hérlandir lífeyrissjóðir, sem komu mjög sterkir inn á hlutabréfamarkaðinn í mars, mikil áhrif til hækkunar hér. Þeir hafa að miklu leyti tekið við flæðinu frá erlendum sjóðum og giruðum fjárfestum.“

Í raun má segja að sjóðirnir séu aftur komnir í eins konar höft, enda hafa þeir úr færri fjárfestingarkostum að velja um þessar mundir. Það er því ekki óeðlilegt að þeir beini sjónum sínum í auknum mæli að innlenda hlutabréfamarkaðinum. Og áhrifin verða auðvitað mikil þegar stórir fjárfestar fara að hreyfa sig á markaði sem samanstendur af fáum fyrirtækjum.

Hættan er alltaf fyrir hendi að það geti myndast eignabóla þegar svona sterkir kraftar verka í aðeins aðra áttina,“ segir Eggert Þór.

Markaðurinn sé grunnur og því þurfi lítið til þess að hreyfa við honum.

A4

VIÐ ERUM TIL STAÐAR FYRIR ÞIG

Hjá fyrirtækjapjónustu A4 starfa reynslumiklir söluráðgjafar sem veita faglega og persónulega ráðgjöf er varðar innkaup á rekstrar- og skrifstofuvörum. Gott samband við viðskiptavini er mikilvægasti hlekkurinn og á þessum tímum þegar söluráðgjafar fara ekki í heimsóknir er tilefni til þess að minna á nýju vefverslunina, A4.is.

- Hafðu samband við okkur til að tryggja að ykkur vanti aldrei skrifstofuvörur.
- Þú getur pantað á A4.is eða haft samband við söluráðgjafa í síma 580 0000 / panta@a4.is.
- Við sjáum um að afgreiða og koma með vörurnar til þín, þú sparar bæði tíma og fyrirhöfn.

A4 er aðili að eftirfarandi samningum

- Samningur við Reykjavíkurborg um skrifstofuvörur og prenthylki.
- Samningur við Ríkiskaup um skrifstofuvörur og prenthylki.

2018-2019 Fyrirmyndarfyrirtæki Í rekstri Væðingarátt 4 keldur

JAFNLAUNAVOTTUN 2019 - 2022

2018-2019 Framúrskarandi fyrirtæki

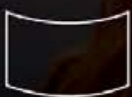
LG

Business Solutions

Slepptu í myndunaraflinu lausu með hágæða LG OLED upplýsingaskjám

LG býður upp á upplýsingaskjá í hæsta gæðaflokki sem koma fyrirtækinu þínu á næsta stig.

Djúpur svartur og fullkomnir litir, skýr mynd frá öllum sjónarhornum, örþunnur og rammalaus skjár sem má raða, beygja og stilla upp á ótal vegu. LG OLED upplýsingaskjái eru tilvaldir til að fanga athygli og vekja aðdáun viðskiptavina. Framtíðin í upplýsingaskjám er komin. Hafðu samband og kynntu þér málið.

Concave

Convex

Wave

Circular

Tunnel

LG OLED

SUPERSIGN™

1080p
FULLHD

**TÖLVU
LISTINN**

FYRIRTÆKJAFJÓNUSTA

NÁNARI UPPLÝSINGAR HJÁ SÖLUFULLTRÚUM FYRIRTÆKJASVIÐS
SÍMI 414 1710 OG Á NETFANGIÐ SALA@TL.IS

Vilja tvöfalda umsvif Korta á Íslandi

Rapyd, sem hefur undirritað samning um kaup á Korta, áformar að tvöfalda umsvif Korta á Íslandi. Vilja byggja Korta upp sem miðstöð vöruþróunar. Með kaupnum á Korta fær Rapyd starfsleyfi sem færsluhirðir. Metið á meira en 146 milljarða króna.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Breska fjártækni fyrirtækið Rapyd, sem hefur undirritað samning um kaup á Korta, áformar að fjárfesta verulegum fjárhæðum í uppbyggingu á starfsemi íslenska færsluhirðingar fyrirtækisins. Fjárfestingin miðar að því að tvöfalda markaðshlutdeild Korta á næstu þremur árum og að byggja upp miðstöð vöruþróunar Rapyd í Evrópu.

„Eitt af því fyrsta sem við hyggjumst gera er að ráðast í verulega fjárfestingu á íslenska markaðinum og við munum líklega tvöfalda starfsmannafjölda Korta,“ segir Arik Shtilman, forstjóri Rapyd, í samtali við Markaðinn, en í dag starfa um 40 manns hjá Korta.

Tilkynnt var um undirritun kaupsamningsins, sem er háður samþykki fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands, í lok síðustu viku. Kaupverðið greiðist með reiðufé og tekur hluti þess mið af rekstri Korta á þessu ári. Því liggur ekki fyrir hvert endanlegt kaupverð verður fyrr en í upphafi næsta árs.

Samkvæmt heimildum Markaðarins var ráðgjafi Korta Aðalsteinn Jóhannsson, hluthafi í Korta og meðeigandi í fjárfestingarbankanum Bryan, Garnier & Co.

Leituðu að kauptækifærum

Rapyd kom inn á greiðslumiðlunarmarkaðinn árið 2016 með tæknilausn sem gerir fyrirtækinu kleift að bjóða viðskiptavinum upp á 900 ólíkar greiðsluleiðir. Breska félagið er meðlimur að VISA Europe og MasterCard en er hins vegar ekki með starfsleyfi sem færsluhirðir. Með kaupnum á Korta fær félagið slíkt leyfi.

„Framan af hefur fókusinn verið á að bjóða upp á lausnir sem krefjast ekki greiðslukorta eða posa. Viðskiptavinir okkar hafa hins vegar óskað eftir því að boðið verði upp á lausnir fyrir greiðslukort og posa, og þess vegna byrjuðum við að leita að fyrirtækjum á því sviði,“ segir Arik.

„Við vorum að skoða ýmis tækifæri í Evrópu og Asíu, og okkur datt ekki í hug að við gætum fundið það sem við erum að leita að á Íslandi. Síðan rákumst við á Korta og okkur þótti mikið til fyrirtækisins koma,“ bætir hann við. „Við vorum sérstaklega hrifin af stjórnendateyminu sem er algjört lykiltríði í yfirtökum sem þessum. Auk þess er reksturinn stöðugur, vöruframboðið er ríkt og það er góð blanda milli netlausna og posalausna.“

Koma með nýjungar

Rapyd gekk frá 100 milljóna króna hlutafjárukningu í október 2019 þar sem fyrirtækið var verðmetið á meira en milljarð Bandaríkjadala, jafnvirði 146 milljarða króna. Á meðal hluthafa er fjártækni íslenski Stripe, sem er sjálfur metinn á 35 milljarða dali, Oak HC/FT, Tiger Global Management, General Catalyst og Target Global.

Rapyd rekur nú fjórar stórar skrifstofur. Vöruþróunin er í höfuðstöðvunum í Tel-Aviv en sölustarfið í Singapur, San Fransisco og London.

„Hugmyndin er að ráða sérhæft starfsfólk þannig að Korta verði miðstöð vöruþróunar Rapyd í Evrópu. Við ætlum einnig að fjárfesta í sölu- og markaðssetningu á íslenska markaðinum vegna þess að markmiðið er að tvöfalda innlenda markaðshlutdeild á næstu þremur árum,“ segir Arik. Aðspurður segir hann að viðskiptavinir Korta muni

Jakob Már Ásmundsson verður áfram forstjóri Korta. Hann hóf störf hjá félaginu í lok árs 2018. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Kaupverðið sagt hlaupa á tugum milljóna dala

Tæknifréttafyrirgjafi CTech fjallaði um kaup Rapyd á Korta en heimildarmenn fjölmiðilsins sögðu kaupverðið hlaupa á nokkrum tugum milljóna dala. Arik Shtilman sagði við CTech í kjölfar undirritunar kaupsamningsins að efnahagsleg áhrif kórónafaraldursins hefðu greitt götuna fyrir yfirtöku.

„Við leituðum til fjárfestingabanka og spurðum hvaða fyrirtæki væru í lausafjórðingum,“ sagði Arik „Mörg fyrir-

tæki sem áttu til dæmis mikið undir ferðapjónustu fengu stórt högg.“

Arik sagði að þetta væri ekki eina yfirtakan sem Rapyd mun ganga frá á tímum kórónaveirunnar. Þá væri vel í stakk búið fyrir niðursveiflu í heimshagkerfinu eftir síðustu hlutafjárukningu. „Fyrirtæki sem eru með minna en 50 milljónir dala í hirsulum sínum munu eiga erfitt uppdrátt, sérstaklega í fjártækni.“

um að þetta væri hægt,“ segir Arik.

Fleiri sýndu áhuga

Jakob Már Ásmundsson, forstjóri Korta, segir að forsvarsmenn Rapyd hafi haft samband fljótlega eftir áramót. „Við höfðum ekki verið í formlegu sölufarli en alls konar fyrirtæki hafa sýnt Korta áhuga á undanförunum misserum. Viðræðurnar tóku þannig ekki mjög langan tíma þótt þær hafi ekki verið auðveldar,“ segir Jakob.

Spurður hvort að salan hafi verið í hættu vegna efnahagslegra áhrifa kórónafaraldursins knúðu forsvarsmenn fyrirtækjanna til að klára viðræðurnar með fjárfundabúnaðinum Zoom.

„Viðræðurnar hófust í janúar og þegar stjórnvöld um allan heim byrjuðu að takmarka ferðalög milli landa vöknudum spurningar um hvort hægt væri að klára kaupin með fjárfundum. Traustvekjandi stjórnendateymi Korta og góð samskipti okkar á milli sannfærði okkur

Hugmyndin er að ráða sérhæft starfsfólk þannig að Korta verði miðstöð vöruþróunar Rapyd í Evrópu.

Arik Shtilman, forstjóri Rapyd

146

milljarðar dala er markaðsvirði Rapyd miðað við síðustu hlutafjárukningu fjártækni félagsins.

að afkoman í fyrra hafi verið í samræmi við áætlanir. „Árið gekk vel og grunnreksturinn skilaði hagnaði.“

Dýrmæt störf sköpuð

Þá segir Jakob aðspurður að ekki verði breytingar á stjórnendateymi Korta við nýtt eignarhald og að hann verði áfram forstjóri félagsins. Hann segir fyrirhugaða fjárfestingu Rapyd í starfsemi Korta afar jákvæða.

„Þetta eru dýrmæt störf, sem hægt er að gera í reynd hvar sem er í heiminum, og því er afar jákvætt að við getum við með slíka starfsemi á Íslandi,“ segir Jakob.

Sem kunnugt er keypti Kvika banki og hópur einkafjárfesta Korta á eina krónu í lok árs 2017 og lögðu félaginu um leið til næri 1.500 milljónir króna í nýtt hlutafé. Kortafyrirtækið stóð frammi fyrir alvarlegum lausafjórðingum í kjölfar greiðslustöðvunar Monarch Airlines.

Hlutafé Korta var aukið um 1.055 milljónir í lok árs 2018 en þar af greiddi Kvika banki tæplega 664 milljónir króna með því að breyta kröfum sínum í hlutafé. Jakob Már kom þá inn í hluthafahópinn en hann lagði kortafyrirtækinu sjálfur til um 80 milljónir króna.

Kvika var fyrir sölna stærsti einstaki hluthafi Korta með riflega fjórutíu prósentu hlut. Í tilkynningu Kviku vegna sölunnar er tekið fram að núverandi mat bankans á kaupverði fyrir hlutnum í Korta sé að það verði í samræmi við bókfært virði hlutarins um síðastliðin áramót. Því hafi salan ekki áhrif á afkomu bankans á þessu rekstrarári.

Aðrir stórir hluthafar eru meðal annars Bull Hill Capital, sem er að mestu í eigu Aðalsteins Jóhannssonar, fjárfestingafélagið Óskabein, félag á vegum Sigurðar Bollasonar fjárfestis og Sigurður Valtýsson, fjárfestir og fyrrverandi forstjóri Exista.

66°Norður mætir óskuldsett í kreppu

Fataframleiðandinn tapaði 219 milljónum króna í fyrra. Tekjur voru lægri en gert var ráð fyrir og kostnaður hærri. Launakostnaður jókst um tólf prósent í fyrra. Hann hefur aukist um 49 prósent frá árinu 2016. Erlendis fæst aðstoð við að greiða fastan kostnað.

Helgi Vífill
Júliusson
helgivyfill@frettabladid.is

Fataframleiðandinn 66°Norður tapaði 219 milljónum króna í fyrra. Árið áður nam tapið 445 milljónum króna. Rekstrarafkoma fyrir fjármagnsliði, afskriftir og skatta (EBITDA) var neikvæð um 13 milljónir árið 2019 en áður var um að ræða 100 milljón króna hagnað á þeim mælikvarða.

Tekjurnar jukust um þrjú prósent á milli ára og námu 4,6 milljörðum króna. Fram kemur í tilkynningu að rekstrarkostnaður hafi hækkað um 3,6 prósent á árinu og launakostnaður vegi þungt sem hækkaði um 11,5 prósent í fyrra.

„Reksturinn stendur traustum fótum,“ segir Helgi Rúnar Óskarsson, forstjóri fyrirtækisins. „Félagið er ekki skuldsett en afkoma stöðst ekki væntingar. Tekjur voru lægri en áætlanir gerðu ráð fyrir og kostnaður hærri, sérstaklega launakostnaður sem hækkaði umtalsvert og hefur aukist frá 2016 um 49 prósent.“

Við fundum einnig fyrir samdrætti í sölutekjum í kjölfar falls flugfélagsins WOW air en þær minnkudu verulega á öðrum ársfjórðungi vegna þessa. Það vegur hins vegar upp á móti að tryggð

Hjónin Helgi Rúnar Óskarsson forstjóri og Bjarney Harðardóttir markaðs-
stjóri eiga rúmlega helming í 66°Norður og annast reksturinn.

Við erum að nýta þau úrræði sem stjórnvöld hafa boðið upp á eins og hlutastarfaleiðina

Helgi Rúnar Óskarsson,
forstjóri 66°Norður.

Íslendinga við vörumerki 66°Norður skiladi sér í mjög góðri sölu á fjórða ársfjórðungi ásamt því að mikil aukning varð í veltu félagsins í gegnum vefsíðu félagsins.

Helgi Rúnar segir í samtali við Markaðinn að áhrifin af falli flugfélagsins á rekstur 66°Norður hafi verið tvíþætt. Annars vegar hafi ferðamönnunum fækkað og hins vegar hafi fólk sem búi hér misst vinnuna. „Það á ekki einungis við um starfsmenn WOW air heldur fjölda afleiddra starfa. Við það minnkaði kaupgeta þeirra sem misstu vinnuna og það hefur áhrif á verzlunina.“

Hann segir erfitt að svara því hvernig reksturinn muni ganga á árinu vegna kórónaveirunnar. „Við erum að nýta þau úrræði sem stjórnvöld hafa boðið upp á eins og hlutastarfaleiðina,“ segir hann. Fyrirtækið reki tíu verslanir hérlandis og þremur hafi verið lokað tímabundið. „Þær afla ekki tekna,“ segir hann og nefnir að enginn

rekstur geti staðið undir því lengri tíma að greiða 25 prósent launakostnað og húsaleigu að fullu án tekna.

„Við erum með starfsemi í öðrum löndum og þar hefur fyrirtækjum verið hjálpað við að takast á við fastan kostnað eins og til dæmis húsaleigu,“ segir Helgi Rúnar.

Hjá 66°Norður starfa um 400 manns í fjórum löndum. Fyrirtækið rekur auk tíu verslana á Íslandi tvær í Kaupmannahöfn, saumastofu í Lettlandi og skrifstofu í Bretlandi.

Breyttir reikningsskilastaðlar setja mark sitt á ársreikninginn. Ársreikningurinn sýnir EBITDA-hagnað upp á ríflega 335 milljónir króna því horft er fram hjá leigugreiðslum með nýju aðferðinni. Að sama skapi lækkar eiginfjárlutfallið úr 73 prósentum, samkvæmt eldri aðferðinni, í 45 prósent vegna annarrar nálgunar þar sem litið er á leigusamninga sem skuldbindingu. „Breytt framsetning hefur enga raunverulega þýðingu. Félagið er hvorki veikara né sterkara fyrir vikið,“ segir Helgi Rúnar.

Fjárfestingarsjóðurinn Mousse Partners, sem stýrt er af fjölskyldunni sem á tiskuhúsið Chanel, festi kaup á tæplega helmingshlut í Sjóklæðagerðinni 66°Norður fyrir liðlega 30 milljónir evra, eða um fjóra milljarða íslenskra króna, sumarið 2018, eins og Markaðurinn sagði frá á þeim tíma.

VIÐ VINNUM FYRIR ÞIG.

Traust | Þekking | Árangur

MAGNA

L Ö G M E N N

LOGMENN@MAGNA.IS | 571 5400 | MAGNA.IS

Engan tíma má missa í baráttunni

Mörg fyrirtæki eru í gjörgæslu vegna kórónaveirunnar. Þau hafa ekki tók á að biða lengi eftir aðstoð. Sjálfvirkni er lykillinn að hlutleysi við björgunina.

Helgi Vífill
Júlíusson
helgivifill@frettabladid.is

Fjöldi íslenskra fyrirtækja er í fjárhagslegri gjörgæslu um þessar mundir. Bankar og hið opinbera þurfa að taka mikilvægar ákvarðanir fljótlega til að tryggja að við komumst í gegnum áskoranir næstu mánaða fljótt og vel, segir Brynja Baldursdóttir, framkvæmdastjóri Creditinfo.

Hún segir að það þurfi að innleiða stafrænar og sjálfvirkar lausnir til að meta raunverulega stöðu fyrirtækja og taka hraðar, markvissar og hlutlausar ákvarðanir í kjölfarið. „Það er afar brýnt að nota þau tæki og töl sem við höfum til að greina stöðu fyrirtækja til að stýra erfiðum björgunaraðgerðum.“

Brynja bendir á að fyrirtækin séu undirstaða blómlegs samfélags og veiti fjölda fólks vinnu. „Markmiðið hlýtur að vera að halda sem flestum í vinnu, tryggja að hér sé styrkar stöðir og að viðspyrnan verði sem kröftugust þegar faraldrinum lýkur. Það er mikilvægt að nýta okkar sameiginlegu sjóði til að bjarga þeim fyrirtækjum sem eru lífvænleg og tryggja að líflínan til þeirra sé traust. En á sama tíma er ekki sanngjarnt að nota þessa sömu sjóði til að bjarga fyrirtækjum sem voru komin í alvarlegan vanda fyrir þessa krísu,“ segir hún.

Prettán prósent stöðu afar illa
Brynja segir að af tæplega 18 þúsund fyrirtækjum á Íslandi sem séu í daglegum rekstri hafi um þrettán prósent verið annað hvort á vanskilaskrá eða með mjög lélegt lánsþæfismat í upphafi árs eða áður en áhrifa COVID fór að gæta.

„Til að aðgerðirnar virki sem best fyrir heildina þurfa lausnirnar að vera sérsníðnar að þörfum hvers og eins. Þetta er ekki ein stærð sem gildir fyrir alla. Nauðsyn sértækra lausna verður mikilvægari þegar fram í sækir, til dæmis vegna hruns í ákveðnum atvinnugreinum,“ segir hún.

Með hvaða hætti getur sjálfvirkni komið að góðum notum við að taka ákvarðanir þegar verið er að bjarga fyrirtækjum á tímum kórónaveirunnar?

„Á næstu dögum og vikum þarf að meta nokkur þúsund fyrirtæki til þess að ákvarða hvort og þá hvaða úrræði eigi að standa þeim til boða. Það er mjög mikilvægt að hér sé vandað vel til verka og unnið hratt. Fyrirtækin hafa ekki margar vikur til að biða eftir svari. Þá er einnig lykilatriði að ákvörðunin sé hlutlaus, byggð á staðreyndum og gögnum en ekki huglægu mati.

Góðu fréttirnar eru að innviðirnir hérna eru góðir. Við erum frekar vel tæknivædd og aðgengi að gögnum er mun betra en gerist og gengur í mörgum öðrum löndum. Á síðustu árum hafa fjárfærni fyrirtæki sprottið upp úti um allan heim og við höfum ekki farið varhluta af því. Mikil áhersla hefur verið lögð á að tæknivæða fjárfærni til einstaklinga, enda er massinn þar og mikill ávinningur. Auk þess er mun flóknara að meta fyrirtæki

en einstaklinga í þessum tilgangi. Í dag er til dæmis hægt að sækja um húsnæðislán og fá fullt greiðslumat á nokkrum mínútum, ferli sem tók margar vikur og kostaði mikla vinnu við gagnaöflun fyrir bara nokkrum árum.

Sjálfvirknivæðing ferla og sjálfsafgreiðsla í þjónustu til fyrirtækja er næst og með öllum þeim ákvörðunum sem þarf að taka þessa dagana þarf að stíga stóra skrefi þeim efnun á skömmum tíma. Við höfum hreinlega ekki efni á að taka langan tíma í þetta núna. Úrræðin þurfa að koma strax.“

Dagar en ekki vikur

Hve hratt væri hægt að sjálfvirknivæða þá ferla? Hver er munurinn á að sjálfvirknivæða lán til einstaklinga og fyrirtækja?

„Grunnvirknin er til og þekkingin líka. Við erum því að tala um nokkra daga frekar en margar vikur. Flækjustigið liggur í því að það eru svo margar breytur sem koma að ákvörðun um lífvænleika og greiðslugetu fyrirtækja, miklu fleiri en þegar verið er að meta einstakling. Stærstu fyrirtækin munu alltaf þurfa handvirkt mat þar sem flækjustigið er svo mikið og stórar upphæðir í spilin. En það er til mikið af upplýsingum um litil og meðalstór fyrirtæki sem hægt er að byggja sjálfvirkar ákvarðanatökur á. Þetta eru til dæmis ársreikningar, lánsþæfismat, vanskilasaga, tekjur og viðskiptasaga.

Með réttri notkun á þeim upplýsingum er hægt að leggja mjög áreiðanlegt, sjálfvirk mat á stóran hluta fyrirtækjanna og afgreiða úrræði til þeirra. Þannig er hægt að flýta fyrir afgreiðslu til stórs hluta fyrirtækja, mál sem þurfa nánari yfirlegu geta þá farið í handvirkt ferli sem tekur lengri tíma. Þetta er vel þekkt ferli úr einstaklingsþjónustu sem virkar jafn vel fyrir fyrirtæki.“

Hver er munurinn á aðstæðum á Íslandi til að sjálfvirknivæða ferla fyrir lán miðað við önnur Vesturlönd?

„Vesturlönd eru almennt orðin vel tæknivædd en Ísland er mjög vel í stakk búið til að vera í forystu. Við erum svo fá að það er allt talsvert einfaldara hér. Fjárhagslegar upplýsingar eru á fáum stöðum; við erum með Reiknistofu bankanna sem rekur grunnkerfið, við erum með eina vanskilaskrá og ársreikningar eru til á stafrænu formi mörg ár aftur í tímann. Hér eru einnig þrjár stórir viðskiptabankar á meðan fjöldi banka hleypur á tugum eða hundruðum í flestum öðrum löndum. Það er lykilatriði að upplýsingar séu miðlægar og aðgengilegar. Þess vegna eigum við að geta brugðist hratt og rétt við, við verðum að vinna saman að lausnum og nýta það sem við höfum. Það á eftir að skipta sköpum.“

Vanskil ekki aukist að ráði

Hagkerfið hafði kólnað hratt fyrir kórónaveiruna. Höfðu vanskil aukist á þeim tíma? Voru mörg fyrirtæki í ferðabjónustu í vanskilum fyrir kórónaveiruna?

„Vanskil virðast ekki hafa aukist að ráði síðustu misseri en vanskil í ferðabjónustu eru hlutfallslega meiri en heildarinnar og fyrirtæki í ferðabjónustu virðast vera lengur í vanskilum en áður. Hlutfallslega

„Með réttri notkun á þeim upplýsingum er hægt að leggja mjög áreiðanlegt, sjálfvirk mat á stóran hluta fyrirtækjanna og a

Vanskil virðast ekki hafa aukist að ráði síðustu misseri en vanskil í ferðabjónustu eru hlutfallslega meiri en heildarinnar og fyrirtæki í ferðabjónustu virðast vera lengur í vanskilum en áður.

virðast þó ekki fleiri ferðabjónustufyrirtæki lenda á vanskilaskrá en áður.

Það eru allar líkur á að vanskil muni aukast en erfitt er að spá fyrir um hve mikil aukningin verður og hvaða fyrirtæki eða atvinnugeirar verða verst úti.

Ýmsar ástæður gera allar spár erfiðar eins og til dæmis óvissa um hversu lengi ástandið varir og hversu yfirgripsmiklar efnahagsráðstafanir íslenskra stjórnvalda verða. Enn fremur fer niðurstaðan að miklu leyti eftir því hvernig aðrar þjóðir bregðast við og svo því hvort áhrifin eru varanleg eða hvort um frestunaraðgerðir neytenda er að ræða, hvort verið sé að fresta viðburðum, innkaupum og ferðalögum þar til veiran er gengin yfir eða hætta við.“

Misskilningur ASÍ

ASÍ og Neytendasamtökin kölluðu eftir því að þið hættuð að halda utan um vanskilaskrá vegna fjárhagsferfiðleika hjá fólki sem rekja má til kórónaveirunnar. Hvernig horfir það við þér?

„Ég tel að þessi krafa hafi verið á misskilningi byggð. Í fyrsta lagi þá berast beiðnir um skráningar til okkar frá kröfuhöfum, Creditinfo skráir engan á vanskilaskrá að eigin frumkvæði. Vanskilaskrá er nauðsynlegt tæki til áhættustýringar fyrir lánveitendur, líka þá sem eru að veita aðilum vörur og þjónustu út á reikning. Ef hún væri ekki til staðar þyrftu lánveitendur að vera með miklu strangari kröfur á lantaka, sem þýðir í rauninni að aðgangur að lánsfé myndi skerðast. Önnur sviðsmynd er að afskriftir myndu aukast mikið, sem myndi leiða til hærri vaxta eða lantökukostnaðar fyrir góða lantaka, sem langflestir eru. Annad mikilvægt hlutverk vanskilaskrár er líka að vernda lantakann, það er að hann skuldsetji sig ekki um of og lendi mögulega í enn meiri vandræðum.

Á tímum eins og þeim sem við lifum núna er þetta hlutverk enn mikilvægara. Vanskil koma ekki til okkar fyrr en í fyrsta lagi eftir 40 daga vanskil, 90 dagar er mjög algengt, svo það er enginn að detta inn á vanskilaskrá í dag vegna mála sem urðu til vegna COVID. Við verðum að athuga að það er einmitt sér-

lega mikilvægt að vel sé haldið utan um vanskil sem eru ekki til komin vegna COVID til þess að hægt sé að beina úrræðum til þeirra sem voru í góðum málum fyrir. Það má líka nefna að frýstingar lána hafa ekki áhrif á lánsþæfismat hjá okkur.“
Creditinfo starfar í 33 löndum. Getuð nefnt dæmi um með hvaða ólíka hætti er verið að bregðast efnahagslega við kórónaveirunni? Hvernig erum við að bregðast við ástandinu samanborið við önnur ríki sem þið starfið í?

„Það er áhugavert að sjá að það er mjög mismunandi hvaða björgunaraðgerðir er verið að setja í gang. Frýstingar og styrkir eru auðvitað mjög algengt úrræði. Íslensk stjórnvöld hafa verið að kynna sín úrræði og þó að mörgum finnist ekki nóg gert þá er alveg augljóst að allir eru að vanda sig og það er mikill samhugur þvert á allar flokkslinur um að ríkið eigi að stíga inn í aðstæður fyrir bæði fyrirtæki og einstaklinga. Þetta er mikill styrkleiki að ekki sé verið að eyða tíma í pólitískt karp.

Creditinfo starfar meðal annars í Afríku og hafa til dæmis stjórnvöld í Kenía lokað á allar tegundir vanskilaskráninga nema frá bönkum. Þar er meirihluti þjóðarinnar ekki í bankakerfinu, ekki með nein lán eða innlánsreikninga. Fólk er hins vegar að taka alls konar lán og sum af miður ábyrgum aðilum og er aðgerðin til að stemma stigu við því. Þetta þýðir hins vegar að mikil

afgreiða úrræði til þeirra. Þannig er hægt að flýta fyrir afgreiðslu til stórs hluta fyrirtækja,” segir Brynja Baldursdóttir. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Situr í fjórum stjórnnum

Brynja situr í stjórnnum þriggja fyrirtækja og Viðskiptaráðs. „Ég hef verið svo heppin að fá að taka þátt í rekstri nokkurra fyrirtækja gegnum stjórnarsetu. Ég sit í stjórn Sensa, sem er tæknifyrirtæki með áherslu á grunnrekstur og innviði, er í stjórn Fossa markaða sem er ungt fyrirtæki á sviði verðbréfa- miðlunar en byggir þó á traustum grunni og að lokum sit ég í stjórn Véla og verkfæra, sem er heildsala og fjölskyldufyrirtæki. Það er gaman að segja frá því að öll fyrirtækin sem ég sit í stjórn hjá voru á lista Creditinfo yfir Framúrskarandi fyrirtæki í fyrra. Ég var alveg einstaklega stolt af því og því flotta fólki sem starfar hjá þeim,” segir hún.

yfirsýn tapast. Í Litháen vorum við að klára kerfi í samstarfi við Seðlabankann sem auðveldar skráningar fyrirtækja á vanskilaskrá til muna og aðgengi að þeim upplýsingum. Þetta er hugsað sem hvati til fyrirtækja til að standa í skilum. Sú nálgun virkar þar en yrði engin stemning fyrir hér.“

Stýrir líka í Austur-Evrópu

Þú stýrir Creditinfo á Íslandi og í Eystrasaltslöndunum. Hver er helsta áskorunin við að bera ábyrgð á

Hvers vegna sóttist þú eftir að sitja í stjórn Viðskiptaráðs?

„Viðskiptaráð er sterkur samráðsvettvangur fyrir atvinnulífið til að hafa áhrif á umhverfi sitt. Samtök atvinnulífsins eru líka mjög mikilvæg, sérstaklega þegar kemur að kjarasamningum, en hafa aðeins formlegra hlutverk. Viðskiptaráð getur tekið meira afgerandi afstöðu og talað skýrar. Mér hefur alltaf þótt skipta máli að leggja mitt af mörkum til samfélagsins þó að ég hafi tekið mér langar pásur vegna anna á öðrum sviðum lífsins. Ég er nú að hefja mitt annað kjörtímabil hjá Viðskiptaráði og hlakka til að taka enn virkari þátt í því góða starfi sem fram fer þar.“

rekstri hérlendis og í þremur öðrum löndum?

„Mesta áskorunin hefur mér þótt vera að fjarstýra hlutum, ég get auðvitað ekki verið í öllum löndunum alltaf. Það er oft flóknara að geta ekki bara sest niður með fólki og leyst málin. Það er erfiðara að fá tilfinningu fyrir hlutum úr fjarska en þegar maður er á staðnum. En nú erum við auðvitað öll í þeim aðstæðum.

Við erum öll svo ótrúlega lík inn við beinið en menningarmunur

telur aðeins. Eitt áhugaverðasta sem ég hef lent í var þegar starfsmaður í einu fyrirtækinu kom til mín og hafði áhyggjur af því að nýskipaður framkvæmdastjóri vissi bara ekki neitt, hún væri alltaf að spyrja þau hvernig þau vildu hafa þetta og hitt. Þá vorum við að skipta út framkvæmdastjóra sem var með öll svörun og þurfti að samþykkja allt. Svona stjórnunarstill held ég að þekkest varla hér lengur. Starfsmaðurinn sem var vanur þessu tók þessu hins vegar sem svo að hún væri alltaf að spyrja því hún vissi ekki hvað hún ætti að gera. Það er rétt að taka fram að síðan eru liðin næstum því þrjú ár og þessi framkvæmdastjóri er búinn að ná frábærum árangri í rekstrinum þarna.“

Hvaða áhrif hefur kórónaveiran haft á tekjur og rekstur Creditinfo á Íslandi og í Eystrasaltslöndunum?

„Við erum að selja áhættustýringu sem er meiri eftirspurn eftir í krísin en í góðæri. Við, eins og allir aðrir, gerum ráð fyrir að sjá einhvern samdrátt, sérstaklega til skemmri tíma, en við gerum ekki ráð fyrir að þurfa að minnka starfs- hlutfall hjá neinum. Það á þó auðvitað allt eftir að koma í ljós, ég held að flestir séu enn þá bara að stýra sínum rekstri viku fyrir viku þessa dagana.“

Það hafa komið upp peningaþvættismál hjá norrænum bönkum í Eystrasaltslöndunum. Af hverju voru bankar frá Norðurlöndunum

berskjaldaðir fyrir peningaþvætti í Eystrasaltslöndunum?

„Skandinavísku bankarnir eru stærstu bankarnir á þeim mörkuðum en á síðustu árum hafa komið upp nokkur mjög stór peningaþvættismál. Ástæðan er fyrst og fremst nálægðin við Rússland og uppruni svíkanna hefur verið þar. Nokkrir bankar hafa þurft að loka eða bedið mikinn álitshnekki út af þessu. Danske Bank er til dæmis ekki lengur starfandi þarna og forstjóri Swedbank í Svíþjóð þurfti að segja af sér vegna hneykslis sem kom upp þarna.“

Vandi að rekja eignarhald erlendis

Creditinfo þróaði varnir fyrir fjármálfyrirtæki á því svæði. Hvað geturðu sagt mér um þá vinnu?

„Peningaþvættisvarnir eru mjög stórt umræðuefni í Eystrasaltslöndunum og hafa verið um nokkurt skeið. Reglugerð um peningaþvætti frá Evrópusambandinu hefur verið innleidd í flestum löndum Evrópu, þar með talið hér og lentum við meðal annars á gráa lista FATF í fyrra eins og frægt er orðið. Þessi mál eru því alltaf að verða mikilvægari og vega þyngra í rekstri fjármálfyrirtækja.

Við erum að þróa vörur fyrir peningaþvættisvarnir í Eistlandi sem til stendur að nýta á fleiri mörkuðum. Við höfum átt mjög gott samstarf við samtök fjármálfyrirtækja í

Á næstu dögum og vikum þarf að meta nokkur þúsund fyrirtæki til þess að ákvarða hvort og þá hvaða úrræði eigi að standa þeim til boða.

bæði Eistlandi og Lettlandi en mér finnst Lettarnir hafa sýnt mjög skapandi hugsun við hvernig þau hafa innleitt þessar reglugerðir frá Evrópusambandinu. Sem er í sjálfu sér áhugavert þar sem Lettland slapp naumlega við að slást í hóp með okkur á gráa lista FATF nú í febrúar.

Við erum aðallega að horfa á ferlið þegar aðili kemur í viðskipti. Ástæðurnar fyrir því að við förum í þessa vinnu er sú að okkar sérhæfing liggur í að vinna með gögn um fyrirtæki og einstaklinga. Þau eru oft persónuvernduð sem þýðir að við erum með alla ferla og öryggisstaðla til að höndla þau gögn sem þarf í þessu ferli auk þess sem við eigum nú þegar talsvert af þeim gögnum sem þarf að nota.

Mjög stórt vandamál er að rekja eignarhald, sérstaklega þegar um erlenda aðila er að ræða. Við erum til dæmis hér á Íslandi með mjög góða yfirsýn yfir eignarhald innlendra aðila en það stoppar oftast þegar til útlanda er komið. Sem hluta af nýju lausninni erum við búin að semja við stóra gagnabirgja á okkar stærstu viðskiptamörkuðum sem þýðir að brátt verður hægt að ganga mun lengra í að rekja eignarhaldið. Hugmyndin með lausninni er einnig að endurnýta umsóknargögn þannig að ef aðili er búinn að sækja um á einum stað er hægt að sækja öll gögn í gagnabankann og umsækjandinn þarf ekki að skila öllu inn upp á nýtt. Eins er hugmyndin að hægt verði að sjá ef aðila hefur verið hafnað eða hann staðinn að svikum.“

Má nýta eitthvað af þeirri vinnu á Íslandi?

„Já, það stendur til að kynna þessa lausn fyrir okkar viðskiptavinum í skrefum á næstu mánuðum. Við höfum tekið fyrstu skrefin með því að gera upplýsingar um endanlega eigendur enn aðgengilegri, og nú má til dæmis sjá myndræna framsetningu á eignarhaldi eða svokallað tengslanet. Við ætlum einnig að bjóða upp á vöktun á endanlegum eigendum á næstu mánuðum en samkvæmt íslenskum lögum bera fyrirtæki ábyrgð á því að þeir séu skráðir. Það er ekkert endilega auðvelt ef eignarhaldið er flókið.“

Tölfræði um uppskeru

Creditinfo þarf stundum að fara óhefðbundnar leiðir til að meta lánshæfi því það starfar líka í löndum þar sem fjármála markaðir eru vanþróaðir. Geturðu nefnt áhuga- verð dæmi um það?

„Já, við höfum til dæmis unnið með gögn úr símunum í Afríku þar sem til dæmis notkun á farsímaforritum, hringimynstur og annað er notað til að meta lánshæfi. Einnig unnum við áhugavert verkefni fyrir landbúnaðarbanka í Georgíu þar sem horft var til tegundar landbúnaðar og tölfræði um uppskeru og fleira við lánshæfismat. Það varð ansi gott.

Vandamálið við að meta lánshæfi er að litlar fjárhagslegar upplýsingar eru til um sumt fólk og fyrirtæki. Hér á Íslandi erum við komin í viðskipti við banka snemma svo okkar fjármálasaga er mjög vel þekkt miðað við mörg lönd. En við erum að starfa á mörkuðum, sérstaklega í Afríku, þar sem meira en helmingur þjóðarinnar er ekki í bankakerfinu. Algengasta ástæða þess að fjármálasaga er ekki til hér er sú að ungt fólk er að ræða eða aðila sem eru nýfluttir hingað, eða að fyrirtækið er nýstofnað.“

Árni Oddur Þórðarson, forstjóri Marel. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Fleiri pantanir en verri afkoma en spád var

Greinendur bandaríska stórbankans JP Morgan segja að auknar pantanir og sterkt sjóðsstreymi hafi staðið upp úr í uppgjöri Marel fyrir fyrsta fjórðung ársins. Rekstrarniðurstaða félagsins hafi þó litast af endurskipulagningu og kostnaði vegna áhrifa kórónaveirunnar.

Þetta kemur fram í viðbrögðum greinenda JP Morgan við uppgjöriinu sem Markaðurinn hefur undir höndum.

Sérfræðingar bankans höfðu spád því að rekstrarhagnaður Marel á fjórðungnum – aðlagður fyrir afskrift á óefnislegum eignum sem tengjast yfirtökum – yrði um 10,6 prósent af tekjum félagsins en EBIT-hlutfallið var þess í stað 8,4 prósent.

Virði móttækinnna pantana Marel á tímabilinu, sem nam alls 352 milljónum evra, var hins vegar tveimur prósentum hærra en greinendur JP Morgan höfðu gert ráð fyrir. Greinendurnir taka fram að þeir hafi búist við háum pöntunum vegna stórra uppbyggingarverkefna sem Marel hafi tryggt sér en heildarpantanastáðan gefi til kynna að góður gangur sé einnig í öðrum verkefnum.

Haft var eftir Árna Oddi Þórðarsyni, forstjóra Marel, í afkomutilkynningu félagsins að móttækinn pantanir hefðu aldrei verið fleiri. Þær hefðu dreifst vel á milli stærri verkefna, staðlaðra lausna og varahluta.

Í viðbrögðum hagfræðideildar Landsbankans við uppgjöriinu er bent á að bæði tekjur og rekstrarhagnaður Marel hafi verið undir væntingum á fjórðungnum, þótt gera verði fyrirvara við afkomuspár um þessar mundir.

Greinendur bankans nefna að nýjar pantanir á tímabilinu muni skila sér í tekjum á síðari hluta ársins og væntingum um afkomu á yfirstandandi ársfjórðungi eigi því að vera í lágmarki vegna aðstæðna. Ekki sé vitad með vissu hver verði efnahagsleg áhrif kórónaveirunnar á félagið. – kj

Flestar ráðstefnur í Hörpu færðar fram á næsta haust

Harpa getur verið án tekna í nokkra mánuði án þess að óska eftir aðstoð frá eigendum. Svanhildur Konráðsdóttir, forstjóri hússins, segir að ráðstefnur og hvataferðir skipti samfélagið og efnahagslífið miklu máli. Einungis brot af tekjunum verði eftir í Hörpu. Fasteignagjöld Hörpu eru um 320 milljónir króna.

Helgi Vífill Júlíusson
helgivi@frettabladid.is

Langflestar alþjóðlegar ráðstefnur sem hætt hefur verið við að halda í Hörpu vegna kórónaveirunnar og áttu að fara fram í apríl, maí og júní hafa verið færðar yfir á næsta ár. Þetta segir Svanhildur Konráðsdóttir, forstjóri hússins.

„Við vonumst auðvitað til þess að þær ráðstefnur og viðburðir sem halda á í haust verði að veruleika. Myndin skýrist smám saman þrátt fyrir óhjákvæmilega óvissu en núna erum við til að mynda farin að vinna með viðburði sem stefnt er að í ágúst,“ segir hún.

Að sögn Svanhildur var Hörpu lokað þegar samkomubannið var hert 25. mars. Horft er til þess að hægt verði að opna húsið að einhverju leyti 4. maí þegar 50 megi vera í sama rými í stað 20 eins og nú sé. „Við leggjum mjög ríka áherslu á að koma viðburðahaldinu af stað sem allra fyrst.“

Aðspurð hve lengi Harpa geti verið án tekna án þess að óska eftir aðstoð frá eigendum sínum, sem er ríkið og Reykjavíkurborg, segir Svanhildur það vera fáeina mánuði í ljósi þeirra aðgerða sem gripið hafi verið til. Brugðið hafi verið á það ráð að nýta hlutabótaleiðina og allir starfsmenn Hörpu því miður orðið að taka á sig skerðingar í starfshlutfalli og launum. „Við erum að stiga á bremsuna með allan kostnað sem hægt er að fresta og nýtum þau úrræði sem í boði eru fyrir fyrirtækin í landinu,“ segir Svanhildur.

Hún segir að Harpa hafi ekki formlega óskað eftir aðstoð frá eigendum sínum en þeir hafi verið upplýstir um stöðu mála. „Það mun ráðast af því hve lengi ástandið varir. Við munum gera allt sem í okkar valdi stendur til komast í gegnum þrengingarnar án þess. Mógulega mun koma upp sú staða að þegar hlutirnir fara aftur af stað verðum við einungis með brot af þeim tekjum sem við þurfum næstu misserin. Það breytir stöðunni augljóslega að minnsta kosti þar til viðburðahald og ferðaþjónusta komast aftur í eðlilegt ástand.“

„Við vonumst til þess að þær ráðstefnur og viðburðir sem halda á í haust verði að veruleika,“ segir Svanhildur.

Það breytir því ekki að Harpa er ekkert að fara og mikilvægi starfseminnar sjaldan verið meira. Húsið okkar verður hér um okomin ár og mun halda áfram að glæða Ísland lífi.

Svanhildur Konráðsdóttir, forstjóri Hörpu.

Svanhildur nefnir að rekstraráðilar í húsinu finni líka fyrir því að ferðamenn komi ekki til landsins. Í húsinu er til dæmis bóka- og blóma-búðin Upplifun, hönnunarverslunin Epal, ferðamannaþjónustan Sterna Travel, ferðamannaþjónustan Geysirland, veitingaþjónusta KH tengd viðburðahaldinu og veitingastaðirnir Bergmál og Kolabrutin.

Þurfið þið að gefa þeim afslátt á leigugreiðslum?

„Við erum að reyna að koma til móts við fyrirtækin eins og við mógulega getum. Við leggjum áherslu á að finna flöt þar sem hægt er að sameinast um að allir taki á sig einhverja skerðingu. Næstu skref verða metin eftir því sem myndin skýrist betur.“

Aðspurð segir Svanhildur að fasteignagjöld Hörpu séu um 320 milljónir króna. Þeim verði að líkindum ekki hnikað nema með almennum aðgerðum á vegum borgarinnar. „Fasteignagjöldin taka töluvert í það blasir alveg við. Harpa hefur verið rekin með tapi frá upphafi og hefur verið að slást við ýmiss konar forsendubrest frá upphaflegum hugmyndum um sjálfbærni. Við höfum á umliðnum mánuðum verið að endurskoða rekstrarmódel hússins í góðri samvinnu við eigendur í því skyni að skapa húsinu heilbrigðan rekstrargrundvöll til framtíðar.“

Það verkefni verður væntanlega erfiðara í ljósi frosts í heimshagkerfinu?

„Já, það má gera ráð fyrir því. Það breytir því ekki að Harpa er ekkert að fara og mikilvægi starfseminnar sjaldan verið meira. Húsið okkar verður hér um okomin ár og mun halda áfram að glæða Ísland lífi.“

Svanhildur segir að fjöldi ráðstefna og hvataferða hefði ekki komið til Íslands ef ekki væri fyrir Hörpu. „Ráðstefnur og hvataferðir skipta samfélagið og efnahagslífið miklu máli. Það er feikilega mikilvægt að setja þessa markhópa mjög ofarlega á blað í því markaðsáttaki opinberra aðila sem fram undan er. Þúsund manna alþjóðlegur viðburður í húsinu sem stendur yfir í þrjá til fjóra daga skapar samfélaginu 300-400 milljónir króna í gjald-eyristekjur. Ekki nema brot af því verður eftir í húsinu. Fólk kaupir flugmiða, hóteltgistingu, ferðir um landið og mat á veitingastöðum. Í Hörpu á sér stað mikil verðmætastöðun og viðmætastöðun í viðum skilningi, hvort sem litið er til menningar, efnahagslífsins eða samfélagslegra verðmæta og við verðum að tryggja með öllum ráðum að svo verði áfram,“ segir hún.

Hætti við viðskipti sem stefni í tvísýnu hagsmunum sjóðfélaga

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands hvetur lífeyrissjóði til þess að „ihuga vandlega, seinka eða hætta við ákvarðanir eða viðskipti sem geta stefnt í tvísýnu langtímahagsmunum sjóðfélaga og lífeyrisþega“, eins og það er orðað í dreifibréfi sem eftirlitið sendi lífeyrissjóðum landsins síðdegis í gær.

Ábendingar fjármálaeftirlitsins, sem varða starfsemi og fjárfestingar lífeyrissjóðanna og vörsluadila séreignarsparnaðar vegna heimsfaraldurs kórónaveirunnar, eru samdar með hliðsjón af nýlegum yfirlýsingum Evrópsku váttrygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnunarinnar og fjármálaeftirlitsnefndar Seðlabankans.

Þó er enga sambærilega ábendingu að finna í umræddum yfirlýsingum um að lífeyrissjóðir sköði sérstaklega, seinki eða hætta við tilteknar ákvarðanir eða viðskipti.

Þeir forsvarsmenn innan lífeyris-

Unnur Gunnarsdóttir varaseðlabankastjóri. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

sjóðakerfisins sem Markaðurinn ræddi við í gærkvöldi höfðu ýmist ekki kynnt sér áður nefnda ábendingu eftirlitsins eða kusu að tjá sig ekki um hana að svo stöddu.

Í dreifibréfi fjármálaeftirlitsins segist eftirlitið fylgjast náið með

og meta áhrif breytinga á fjármálamörkuðum á tryggingafræðilega stöðu samtryggingaradeilda lífeyrissjóða til skamms tíma og viðnámsþrótt þeirra til lengri tíma.

„Fjármálaeftirlitið mun beita sér fyrir því að gætt sé jafnvægis milli

Fjármálaeftirlitið hvetur lífeyrissjóði til að ihuga vandlega, seinka eða hætta við ákvarðanir eða viðskipti sem geta stefnt í tvísýnu langtímahagsmunum sjóðfélaga og lífeyrisþega.

Úr dreifibréfi fjármálaeftirlits Seðlabankans til lífeyrissjóðanna.

langtímahagsmuna sjóðfélaga og skammtímaaðgerða við hinar núverandi ótryggu markaðsaðstæður sem leitt geta til sveifluaukandi áhrifa á hagkerfið og fjármálamarkaðinn,“ segir jafnframt í dreifibréfinu.

Auk þess hyggst fjármálaeftirlitið fylgjast sérstaklega með lausafjárstöðu samtryggingar- og sér-

eignardeilda sjóðanna vegna meðal annars samdráttar í arðgreiðslum, seinkunar iðgjaldgreiðslna, samkomulags um greiðslufresti á lánum og aukinna úttektarheimilda sér-eignarsparnaðar.

Eftirlitið leggur til viðbótar áherslu á að samfella verði tryggð í lykilstarfsemi í daglegum rekstri sjóðanna. Það taki meðal annars til innheimtu iðgjalda, fjárfestinga og öruggar vörslu eigna.

Til upprifjunar tók fjármálaeftirlitsnefnd Seðlabankans fram í yfirlýsingu sem hún sendi frá sér fyrir í mánuðinum að helsta óvissan í starfsemi sjóðanna um þessar mundir tengdist stöðu og horfum á fjármálamörkuðum og áhrifum þess á eignasafn sjóðanna til lengri tíma.

Varanleg verðlækkun á eignamörkuðum gæti haft áhrif á tryggingafræðilega stöðu lífeyrissjóða og sagðist fjármálaeftirlitið fylgjast náið með framþróuninni. – kj

Ný tækifæri skapast í Singapúr

Svipmynd

Guðrún Rós Jónsdóttir

Nám: M.Sc.-gráða í viðskipta- og markaðsfræði frá Viðskipta-háskóla Árósa, með áherslu á viðskipti milli fyrirtækja (B2B-viðskipti). B.Sc.-gráða í rekstrarhagfræði frá Háskólanum á Akureyri.

Störf: Framkvæmdastjóri Spakur Finance sf.

Fjölskylduhagir: Í sambandi með Ásgeiri Jónssyni seðlabankastjóra, móðir Viktors (21 árs) og Freyju (18 ára).

Guðrún Rós Jónsdóttir, framkvæmdastjóri hugbúnaðarfyrirtækisins MainManager, segir að á fyrsta ársfjórðungi hafi COVID-19 ekki haft neikvæð áhrif á reksturinn. Hún vonar að áhrifin verði sem minnst.

Hver eru þin helstu áhugamál?

Ég elska vatn í öllu formi. Fer í sjó-sund á sumrin en sundlaugarnar á veturna. Síðustu tvö ár hef ég siglt á kajak og allra nýjasta áhugamálið er gönguskiði. Er að byrja í því sporti en hef hingað til verið á svigskíðum. Þannig að annað hvort er ég ofan í vatni eða ofan á vatni í föstu eða fljótandi formi. Mér þykir líka alltaf gott að lesa góða bók.

Nærðu að halda jafnvægi milli vinnu og fjölskyldulífs?

Hjá MainManager er boðið upp á sveigjanlegan vinnutíma og fjarvinnu sem auðveldar að sameina vinnu og fjölskyldulíf. Stundum getur þetta verið strembið en á heildina litið gengur þetta bara ljómandi vel. Við hjónin erum heldur ekki lengur með ung börn en þau eru komin á unglingsaldur. Maður vill reyndar alltaf hafa fleiri klukkustundir í sólarhringnum en það er erfitt nema að fara að stunda það að fljúga á milli tímabelta.

Hvernig er morgunrútinan þín?

Hún er ekki flókin. Skelli mér í sturtu, þarf stundum að ýta við krökkunum en að mestu sjá þau um sig sjálf núorðið. Fæ mér alltaf góðan morgunmat, morgunkorn og tilheyrandi. Ekki má gleyma lýsinu sem maðurinn minn kallar hjátrú Íslendinga. Er síðan komin í

„Ég elska vatn í öllu formi,” segir Guðrún Rós Jónsdóttir, framkvæmdastjóri MainManager. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

vinnuna upp úr klukkan 8.30.

Hverjar verða helstu áherslurnar í rekstrinum á næstu misserum?

MainManager hugbúnaðurinn heldur utan um viðhald og rekstur mannvirkja hérlendis og erlendis. Við leggjum nú alla áherslu á að ljúka við nýju MainManagerFM lausnina okkar sem mun umblyta því hvernig þrívíddarlíkón (BIM), 2D teikningar og GIS-kort eru notuð í rekstri.

Hugbúnaðarþróun lýkur aldrei. Aukin áhersla verður á gervigreind og IoT-skynjara í okkar hugbúnaði. Markmið okkar er að nýta þessa tækni og hjálpa þannig fyrirtækjum að ná umhverfismarkmiðum sínum sem hefur bæði jákvæð áhrif á rekst-

Maður vill reyndar alltaf hafa fleiri klukkustundir í sólarhringnum en það er erfitt nema að fara að stunda það að fljúga á milli tímabelta.

urinn og umhverfið. Þetta eru geysilega spennandi tímar hjá okkur og við sjáum fram á mörg tækifæri.

Hvaða tækifæri sjáist þið fram undan í rekstri MainManager?

Við erum með öflugan viðskiptavini bæði innanlands og erlendis. Okkar aðalmarkaður erlendis hefur verið Norðurlöndin og Ísland þar á meðal. Við erum nýbúin að ljúka við innleiðingu í Danmörku hjá Árósum og erum í miðri innleiðingu hjá Álesund í Noregi. Við sjáum áframhaldandi tækifæri á þessum mörkuðum og ný tækifæri í verkefni í Singapúr þar sem við erum í spennandi verkefni í samstarfi við samstarfsaðila í Englandi og Kajima í Japan. Þannig að við sjáum fram

á spennandi tíma á núverandi og nýjum mörkuðum.

Hefur COVID-19 haft áhrif á rekstur eða áætlanir fyrirtækisins?

COVID-19 hefur á fyrsta fjórðungi ársins rekstrarlega séð ekki haft neikvæð áhrif og vonum við að þau verði sem minnst.

Við erum heppin með að allir starfsmenn okkar geta unnið heiman frá og margir af okkar viðskiptavinum einnig. Við erum von að vinna með fjarfundarþúnað innan MainManager en núna hefur notkun fjarfunda með viðskiptavinum aukist og það gengur bara ljómandi vel. Við verðum samt að vera viðbúin því að vari ástandið lengi geti það haft áhrif á reksturinn.

Þetta flytur sig ekki sjálf!

(Nýir atvinnubílar á langtímaleigu koma hreyfingu á hlutina)

SIXT
langtímaleiga

Verð frá:
63.900 kr. á mán án vsk.
Verð með vsk. frá: 79.236 kr. á mánuði.

Pantaðu bílinn á sixtlangtímaleiga.is.

Sixt langtímaleiga einfaldar reksturinn

Kynntu þér kosti langtímaleigu á sixtlangtímaleiga.is eða hafðu samband við viðskiptastjóra Sixt í síma 540 2222 eða á vidskiptastjori@sixt.is.

Innifalið í langtímaleigu:

- Tryggingar og gjöld
- Dekk og dekkjaskipti
- Þjónustuskoðanir
- Hefðbundið viðhald

Er hráolía orðin verðlaus?

Þórður Gunnarsson,
sérfræðingur á sviði hrávörumarkaða

Verðhrun á framvirkum samningum um hráolíu til afhendingar í maí bættist í mengi hinna fjölmörgu fordæmalausu atburða sem hafa átt sér stað á undanförunum vikum. Framvirki samningurinn um afhendingu olíu í maímánuði lækkaði um tæplega 56 dali á tunnu á mánudag og endaði daginn í mínus 37,63 dölum. Framleiðendur þurftu að greiða kaupendum fyrir að taka við olíu, þar sem ekkert geymslupláss var eftir í tanka- eða leiðslukerfum í Cushing í Oklahoma, þar sem verðmyndun West Texas Intermediate-hráolíunnar (WTI) á sér stað.

Augljóst er að eftirspurn eftir hráolíu hefur fallið mikið frá því um miðjan mars þegar margvislegar ferðatakmarkanir og útgöngubann tók gildi víða um heim, en þó er það ekki svo að olía sé orðin verðlaus. Hræringar gærdagsins eru að hluta komnar til vegna stöðutöku fjárfesta í framvirkum samningum, en einnig koma þar til sögunnar takmarkanir á geymsluplássi fyrir hráolíu auk tæknilegra takmarkana í rekstri olíufyrirtækja.

Sjóðsstjórar og fjárfestar hafa í auknum mæli sótt í framvirka olíusamninga eftir mikið verðfall á undanförunum mánuðum. Fyrst vegna þess að Rússar sögðu sig úr samstarfi við OPEC og svo vegna farsóttarinnar.

Framvirkir samningar um olíu eru þannig úr garði gerðir að við lok samnings þarf eigandi hans að taka við olíunni. Í venjulegu árferði er þetta ekki vandamál fyrir fjárfesta þar sem alltaf er kaupandi til staðar sem getur tekið við framvirkum

Vegna þessa gríðarlega skorts á geymsluplássi komust margir fjárfestar hreinlega ekki út úr þessum stöðum sínum nema láta þær frá sér ásamt meðgjöf.

samningi með stuttum afhendingartíma, meðal annars markaðsviðskiptaborð olíufélaganna eða olíuhreinsistöðvar. Þess konar kaupendur eru jafnan með langtímasamninga um geymslupláss fyrir

olíu. Dæmi eru um að stórar olíuhreinsistöðvar hafi hreinlega snúið flæðinu við – eru að dæla af sínum millitönkum til baka inn í Cushing.

Heilt yfir hafa olíuhreinsistöðvar hægt mjög á starfsemi sinni og bæði draga úr kaupum á olíu og nýta eins geymsluplássið sitt á annan hátt. Það tekur hins vegar lengri tíma að draga úr framleiðslu við olíulindir og því hafa birgðageymslur í Cushing nánast fyllst. Samkvæmt greiningu Goldman Sachs voru 77 prósent alls geymslupláss fullnýtt í lok síðustu viku og allar líkur taldar á að plássið muni fyllast upp í topp fyrstu vikuna í maí.

Vegna þessa gríðarlega skorts á geymsluplássi komust margir fjárfestar hreinlega ekki út úr þessum

stöðum sínum nema láta þær frá sér ásamt meðgjöf. Verðið á geymsluplássi var einfaldlega orðið það hátt. Það sýnir okkur að olían var aldrei orðin verðlaus, heldur aðeins ódýrari en tankplássið.

Margir fóru illa út úr þessari þróun. Til að mynda þurfti stórbankinn Barclay's að loka einum sjóða sinna á þriðjudag, en sá var þriðji stærsti kauphallarsjóður (ETF) heims með áherslu á fjárfestingar í hráolíu.

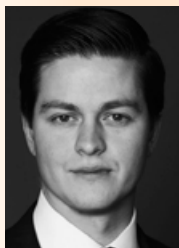
Stærsta vandamálið stendur hins vegar eftir: Hinn mikli samdráttur í eftirspurn. Millilandaflug liggur víðast hvar nánast niðri og eftirspurn eftir bensíni í smásölu í Bandaríkjunum hefur dregist saman um næstum því 60 prósent.

Augljóst er að þessi minni eftirspurn er beintengd við ákvarðanir stjórnvalda víðast hvar um að banna ferðalög og í mörgum tilfellum allar mannaferðir.

Líklegt er að eftirspurn aukist hratt á ný eftir að ferðatakmarkunum og öðrum aðgerðum stjórnvalda víða um heim er aflétt. Þó er ekki víst að olíunotkun nái fyrra stigi strax, enda liggur fyrir að fluggeirinn í heiminum öllum muni liggja eftir mjög særdur og vilji almennings til ferðalaga gæti einnig verið tregur um skeið.

En þangað til mun reyna mjög á innviði olíugeirans, það er leiðslukerfi, tankapláss á sjó og landi, en ekki sist þau þjóðríki sem reiða sig á tekjur af olíusölu.

Samræming reglna um sértryggt skuldabréf

Freyr Snæbjörnsson
lögmaður á LOGOS

Jónas Már Torfason
laganemi á LOGOS

ópu og samræma þær fjármálaafurðir sem fá ívilnandi meðferð við útreikning eiginfjárlutfalls.

Lítill breyting á kröfum til útgefenda

Evrópuregluverkið um sértryggt skuldabréf byggir á löggjöf þeirra ríkja sem hafa verið framfarlega í útgáfu sértryggðra skuldabréfa, en Danmörk og Svíþjóð eru meðal þeirra fimm þjóða sem nýta þessa fjármálaafurð hvað helst. Íslensk lög um sértryggt skuldabréf voru byggð á sænskri löggjöf um sama efni. Af þessu leiðir að mjög stutt er á milli gildandi íslenskrar löggjafar og hins nýja Evrópuregluverks.

Það verður því takmörkuð breyting á þeim kröfum sem gerðar eru til sértryggðra skuldabréfa að íslenskum lögum með tilkomu hins nýja regluverks. Helstu breytingar sem verða hér á landi með hinu nýja regluverki er að skuldabréfin munu þurfa að vera tryggt að fullu en ekki er gerður áskilnaður um sérstakt tryggingahlutfall í íslenskum lögum. Jafnframt þarf að tryggja nægjanlegt fjárstreymi afbréfunum fyrir 180 daga hverju sinni.

Kröfur hins evrópska regluverks um hverjir mega vera útgefendur sértryggðra skuldabréfa munu hafa takmörkuð áhrif á íslenska útgefendur sem og kröfur til tryggingasafnsins, þar sem íslensk lög gera að þessu leyti strangari kröfur en hið nýja Evrópuregluverk.

Breytingar á eiginfjárreglum

Í lögum eru gerðar ítarlegar og strangar kröfur til eiginfjárlutfalls fjármálaafurðir. Þær kröfur

Nýmæli í regluverkinu er að útgefendur sértryggðra skuldabréfa geta sameiginlega sett saman tryggingasafn og gefið út sértryggt skuldabréf.

eiga rætur að rekja til Evrópureglna, þ.e. CRD IV og CRR. Vegna þess að sértryggt skuldabréf eru almennt talin sérstaklega örugg fjárfesting hafa þau fengið ívilnandi meðferð við útreikning eiginfjárlutfalls, að ákveðnum skilyrðum uppfylltum.

Hingað til hefur þó ekki verið fyllilega samræmt innan Evrópu hvaða kröfur sértryggt skuldabréf þurfa að uppfylla til að njóta slíkrar ívilnandi meðferðar, sem leiðir af skorti á samræmdri skilgreiningu á hugtakinu sértryggt skuldabréf. Aðildarríkjum hefur hingað til að stórum hluta verið eftirlátið að kveða á um hvað telst sértryggt skuldabréf.

Hið nýja regluverk mun taka á þessu með því að samræma skilgreiningu á hugtakinu sértryggt skuldabréf, sem vísað verður til í CRR. Jafnframt verða þar gerðar ákveðnar viðbótarkröfur til sértryggðra skuldabréfa til að þau fái notið ívilnandi meðferðar samkvæmt CRR við útreikning eiginfjárlutfalls.

Sameiginleg útgáfa sértryggðra skuldabréfa

Nýmæli í regluverkinu er að útgefendur sértryggðra skuldabréfa geta

sameiginlega sett saman tryggingasafn og gefið út sértryggt skuldabréf. Í þessu felast eflaust tækifæri fyrir íslensk fjármálaafurðir sem á evrópskan mælikvarða teljast fremur smá.

Kostnaðurinn af útgáfu sértryggðra skuldabréfa er framan af nokkuð mikill. Fjöldi þeirra skuldabréfa sem mynda saman undirliggjandi tryggingasafn hefur jafnframt áhrif á fjárlæði, sem er eftirsóknarvert á markaði fyrir sértryggt skuldabréf. Stærðarhagkvæmni skiptir því umtalsverðu við útgáfu skuldabréfanna.

Þess vegna er útgefendum heimil að að mynda saman tryggingasafn fyrir útgáfu sértryggðra skuldabréfa, en það mun lækka fjármögnunarkostnað og gera viðkomandi fyrirtækjum kleift að taka í auknum mæli þátt í sívaxandi markaði fyrir þessa tilteknu fjármálaafurð.

Evrópustimpill

Hið nýja regluverk gerir þá kröfu að aðeins sértryggt skuldabréf sem uppfylla skilyrði innlendrar löggjafar sem innleiða hið nýja regluverk séu merkt sem European Covered Bond, ásamt þýðingu á því hugtaki. Jafnframt að einungis þau skuldabréf sem uppfylli skilyrði þess að fá ívilnandi meðferð samkvæmt CRR séu merkt sem European Covered Bond (Premium), ásamt þýðingu.

Fjárfestar munu þá geta gengið að því sem vísu að þau skuldabréf sem merkt eru með fyrri stimplinum uppfylli skilyrði Evrópuregluverksins um sértryggt skuldabréf og þau sem merkt eru með hinum síðarnefnda uppfylli öll skilyrði til

að njóta ívilnandi meðferðar við útreikning á eiginfjárgrunni samkvæmt CRR. Miðar þetta að því að einfalda og auðvelda markaðssetningu sértryggðra skuldabréfa innan Evrópu.

Innleiðing regluverksins á Íslandi

Á grundvelli aðildar Íslands að samningnum um Evrópska efnahagssvæðið ber Íslandi að taka upp hið nýja Evrópuregluverk um sértryggt skuldabréf. Það ferli getur tekið einhver ár að ljúka, sérstaklega ef ekki liggur sérstaklega á innleiðingu að mati íslenskra stjórnvalda.

Þar til regluverkið hefur verið innleitt að íslenskum rétti munu íslensk fyrirtæki að nokkru leyti standa höllum fæti miðað við fyrirtæki í ríkjum þar sem innleiðingu er lokið. Þeim verður til dæmis ekki heimilt að merkja skuldabréf sín með fyrrnefndum Evrópustimplum fyrr en hið nýja regluverk hefur verið innleitt í íslenskan rétt, sem aftur gæti haft áhrif á markaðssetningu þeirra innan Evrópu.

Eins og stendur er þó ekkert því til fyrirstöðu að íslenskir útgefendur fari að búa sig undir breytt regluverk og aðlaga sig því. Með samræmingu á hinum evrópska markaði fyrir sértryggt skuldabréf, sem er sá stærsti í heimi, er fjárfestum til fjármálaafurðir utan Evrópska efnahagssvæðisins muni í auknum mæli fjárfesta í evrópskum sértryggðum skuldabréfum og markaðssetja sín eigin í álfunni. Íslensk fjármálaafurðir eru í kjóraðstæðum til að nýta sér þau tækifæri sem þar felast.

HAFÐU FJÖLPÓSTINN ÞINN Í FRÉTTABLAÐINU

Það er hvergi betri staður fyrir fjölpóst en inni í Fréttablaðinu. Auglýsingaefnið lendir á eldhúsborðinu þegar blaðið er opnað!

93.000 Íslendingar lesa Fréttablaðið daglega að meðaltali.*

Kannaðu dreifileiðir og verð í síma 550 5000 eða sendu póst á orn@frettabladid.is.

Útvegum einnig hagstæð verð í prentun.

*Prentmæling Gallup, 12 - 80 ára, okt. - des. 2019.
Mannfjöldatölur Hagstofu Íslands 2019

Skotsilfur

Hvað tefur?

Rétt tæplega mánuður er liðinn frá því að Seðlabanki Íslands, undir stjórn

Ásgeirs Jónssonar, tilkynnti að bankinn myndi fylgja í fótspor seðlabanka beggja vegna Atlantsála með því að hefja bein kaup á skuldabréfum ríkissjóðs á eftirmarkaði. Þannig á að koma í veg fyrir að aukin ríkissútgjöld hækki langtímavexti. Engin skuldabréf hafa enn verið keypt en í millitíðinni hafa Lánamál ríkisins boðið út töluvert magn ríkisskuldabréfa. Margir á markaði eru byrjaðir að furða sig á seinaganginum og velta fyrir sér hvað geti verið að tefja þessa mikilvægu aðgerð. Hvað er svona flókið?

Sjálfsblekking

Bogi Nils Bogason, forstjóri

Icelandair, vinnur nú að því ásamt stjórnendateymi sínu að tryggja rekstur félagsins til framtíðar. Fyrirhugað er að sækja aukið fé til fjárfesta en forsenda þess að það takist er að samið verði um verulega lækkan launakostnaðar. Í því ljósi vekja furðu yfirlýsingar flugstétta, meðal annars Flugfreyjufélagsins, um að þær muni ekki taka á sig launaskerðingar. Á tímum sögulegs atvinnuleysis – þegar starfsemi Icelandair er í lamasessi – kemur slíkt tal ekki heim og saman við veruleikann.

Stóru málin

Kolbeinn Óttarsson Proppé, þingmaður VG, hefur lengi

verið talsmaður þess að ríkið hafi tögl og haldir í fjármálakerfinu. Ef þingmaðurinn næði sínu fram myndi ríkið reka samfélagsbanka, stofna fjárfestingabanka loftslagsins og kasta arðsemiskröfunni út í hafsauga. Kolbeinn skrifði nýlega pistil þar sem hann talar fyrir því að ríkið festi kaup á „einkafyrirtækinu“ Auðkenni, sem gefur út rafræn skilríki. Nú er lag að skoða það af fullri alvöru, skrifar þingmaðurinn. Ríkisbankarnir tveir fara saman með helmingshlut í Auðkenni. Fyrirtækinu verður í besta falli lýst sem hálfgerðu einkafyrirtæki. Og brýnni mál hljóta að vera á dagskrá.

Sögulegt verðhrun á bandarískri hráolíu

Verð á bandarískri hráolíu, West Texas Intermediate, sem er til afhendingar í næsta mánuði hrundi á mánudag og varð neikvætt í fyrsta sinn í sögunni. Sökum kórónafaraldursins hefur eftirspurn eftir olíu nær þurrkast upp á sama tíma og oliutankar víða í Bandaríkjunum eru að fyllast. MYND/AFP

Samkeppni í kreppum

Valur Þráinsson aðalhafnisskráningur Samkeppnis-eftirlitsins

Þessa mánuðina eru allflest lönd í heiminum að ganga í gegnum kreppu. Alþjóðagjaldyrissjóðurinn spáir því að verg landsframleiðsla dragist saman um 6,6% í Evrópu og 7,2% á Íslandi á árinu 2020 og aukist um 4,5% í Evrópu og 6% á Íslandi á árinu 2021. Til að stuðla að sem mestum bata er mikilvægt að stjórnvöld beiti öllum þeim tækjum sem þau búa yfir á skynsaman hátt, og hafi jafnframt í huga hvaða aðgerðir hafa reynst illa við að styrkja efnahagslífið og velferð almennings í kreppum.

Verndarstefna dýrkeypt

Í kreppum kemur iðulega upp sú umræða að vernda þurfi innlenda atvinnustarfsemi til að halda fyrirtækjum í rekstri og fólki í vinnu. Reynslan hefur hins vegar sýnt að

verndarstefna er slæm leið til þess. Að loka markaði affrá utanaðkomandi samkeppni gerir fyrirtækjum kleift að hækka verð, minnka framleiðslu og vanrækja vörubrúun sem leiðir að lokum til enn dýpri og lengri kreppu. Í því samhengi má nefna að það hefur verið metið að framleiðni myndi lækka um 13% ef gripid yrði til þess ráðs að stöðva viðskipti á milli Evrópusambandsríkjanna, s.s. vegna verndarstefnu.

Kreppan mikla

Í kreppunni miklu sannfærðu iðnjöfrar Roosevelt forseta um að nauðsynlegt væri að draga úr samkeppnisefirtiliti og auka samstarf fyrirtækja. Áhrif þessa hafa m.a. verið metin svo að heildsöluverð hafi verið 24% hærra en ella árið 1935 vegna breytinganna. Breytingarnar, ásamt kröfum um að laun ættu einnig að vera yfir markaðsverði, eru taldar hafa leitt til 25% meira atvinnuleysis og að kreppan hafi staðið yfir allt að sjö árum lengur en ella. Árið 1938 breyttu bandarísk yfirvöld um stefnu og lögðu áherslu á að samkeppni og beiting samkeppnisreglna væri nauðsynleg til þess að tryggja efnahagslegar framfarir og velferð almennings. Bati sem hófst í banda-

risku efnahagslífi í framhaldinu hefur verið rakinn til þessa.

Óeðlileg forgjöf

Sem viðbrögð við núverandi kreppu eru stjórnvöld í þeim löndum, sem hafa færi á, að gripa til ýmissa aðgerða til þess að styðja fólk og fyrirtæki. Til að tryggja að sá stuðningur raski ekki samkeppni þurfa ríki á Evrópska efnahagssvæðinu að fylgja regluverki um ríkisstuðning. Þrátt fyrir að stuðningurinn uppfylli hið evrópska regluverk verða íslensk stjórnvöld að gæta þess að stuðningurinn og útfærsla hans sé með þeim hætti að hann veiti hvorki einstökum fyrirtækjum né atvinnugreinum óeðlilega forgjöf.

Leiðin áfram

Á undanförunum áratug tókst íslenskum stjórnvöldum að mörgu leyti vel til í viðbrögðum sínum við fjármálakreppunni sem hófst á árinu 2008. Ekki var farin sú leið að vernda innlenda markaði heldur hafa tollar verið afnumdir og lækkaðir auk þess sem samkeppnislögin voru styrkt árið 2011. Þá voru íslensk stjórnvöld einbeitt í því að nema úr gildi gjaldeyrishöft og krefjast þess að

endurreist fjármálafyrirtæki virtu kröfur samkeppnislaga. Þessu til viðbótar hefur atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið, í samstarfi við Samkeppnisefirtilitið, haft umsjón með matsverkefni OECD sem miðar að því að greina og meta regluverk með tilliti til þess hvort það hamli samkeppni, og koma auga á leiðir til úrbóta.

Til að styrkja íslenskt efnahagslífið og velferð almennings til framtíðar er mikilvægt að stjórnvöld haldi áfram að opna markaði, betrubæta regluverk og tryggja að umgjörð íslenskra samkeppnisyfirlitvalda veiti þeim svigrúm til þess að efla virka samkeppni. Jafnframt ber að huga að því við útfærslu ríkisstuðnings að ávallt sé valin sú leið sem raskar samkeppni hvað minnst, fyrirtækjum sé ekki mismunað með ómálefnalegum hætti, fyrirtæki nýti sér ekki ríkisstuðning til samkeppnishamlandi uppkaupa á keppinautum, eignir séu seldar með gagnsæjum hætti við endurskipulagningu fyrirtækja, spornað sé við óæskilegum stjórnum- og eignatengslum og svigrúm til að efla samkeppni verði nýtt. Framangreindar aðgerðir munu tryggja hvað best velsæld hér á landi til lengri tíma.

Eru uppáhaldsliðin okkar nokkuð í hættu?

Björn Berg Gunnarsson deildarstjóri greiningar og fræðslu hjá Íslandsbanka

Tekjulausir mánuðir og fullkomin óvissa um framvindu móta er tæplega nokkuð sem félögin í ensku úrvalsdeildinni í knattspyrnu höfðu búið sig undir. Að ýmsu er að keppa í deildinni og það kostar skildinginn. Það er dýrt

að keppa um titilinn, sæti í Evrópukeppni eða að forðast fall niður um deild og því eru félögin yfirleitt rekin rétt við núllið. Hjá mörgum þeirra má lítið út af bregða í rekstrinum og það ástand sem nú ríkir vekur eðlilega upp spurningar um afdrif einstakra liða.

Eins og svo oft áður eru þó ekki allir jafnir. City og United frá Manchester, Arsenal og Tottenham hafa sem dæmi borð fyrir báru sem West Ham skorti og því hafa eigendur Hamranna neyðst til að ráðast í umfangsmiklar aðgerðir til að halda liðinu á floti næstu vikurnar. Þar sem um tímabundið ástand er

að ræða er stóra verkefnið, rétt eins og hvað atvinnulífið hér heima varðar, að fleyta liðunum í gegnum klandrið meðan á því stendur og lágmarka skaðann. En þar sem alls er óvíst hve lengi ástandið varir og til hvaða mótvægisáðgerða verður gripid af hálfu knattspyrnusambanda freista úrvalsdeildarliðin þess nú að lágmarka útgjöld og hámarka tekjurnar.

Hvað útgjöldin varðar snýst allt um launagreiðslur, sem nema um 2/3 hlutum veltu að meðaltali en allt að 85% hjá sumum. Ekkert varð úr tilraun til að samræma frestun eða lækkan launa en fæst félögin

Sjónvarpsútsendingar skila félögum að meðaltali helmingi tekna og allt að 80% hjá minni félögum.

munu, án umtalsverðrar aðstoðar, bera núverandi launakostnað nema um skamma hríð. Formaður Burnley hefur sem dæmi sagt félagið stefna í greiðslubrot síðsumars ef ekkert verður að gert. Sjónvarpsútsendingar skila félögum að meðaltali helmingi tekna og

allt að 80% hjá minni félögum. Til að samningur standi má reikna með að ljúka þurfi þeim umferðum sem eftir eru án þess að stytta þurfi næsta tímabil.

Á þessum tímamarki er óþægilega mikið um spurningar og allt of fátt um svör. Meðal þess sem við getum þó spurt okkur er hvort félögum þessarar vinsælustu knattspyrnudeildar heims verði hreinlega leyft að fara með af velli eftir þessa tveggja fóta tæklingu. Ætli það sé nú ekki líklegra að þeim verði tjaslað saman og haldið inn á þó sum þeirra verði með rifna buddu.

Beltone **Amaze**™

Gæði lífsins eru líka mæld í desíbelum

Hágæða heyrnartækin frá Beltone **Amaze**™ gera þér kleift að heyra betur svo lífsgæðin batna til muna. Þessi nýja kynslóð heyrnartækja skilar einstökum hljómgæðum og tengist beint við snjallsímamann þinn eða önnur snjalltæki. Þú upplifir heiminn á nýjan hátt þegar þú leggur við hlustir með Beltone **Amaze**™. Komdu í ókeypis heyrnarmælingu og fáðu heyrnartæki lánuð til reynslu.

Kringlunni • sími 568 7777 • heyra.is

HEYRNARSTÖÐIN

SKOÐUN

Þorsteinn Friðrik
Halldórsson

Engin óreiða

Krísur geta haft varanlegar pólitískar afleiðingar. Merki þess birtust í gær þegar tilkynnt var að Þjóðaröryggisráð hefði ákveðið að koma á fót vinnuhópi til að kortleggja birtingarmyndir og umfang upplýsingaóreiðu í tengslum við COVID-19 hér á landi. Vinnuhópurinn mun einnig gera tillögur um aðgerðir til þess að sporna gegn óreiðunni.

„Sjaldan hefur verið mikilvægara að almenningur hafi aðgang að réttum upplýsingum eins og nú,“ sagði í tilkynningunni en henni fylgdu jafnframt tveir stimplar sem áttu að sýna að verkefnið væri í samræmi við tvö heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna. Annars vegar „Frið og réttlæti“ og hins vegar „Heilsu og vellíðan“.

Eitt er á hreinu: Rangar upplýsingar um COVID-19 eru ekki og hafa ekki verið vandamál á Íslandi. Hér á landi hefur verið komið á tímabundnu sérfræðingaræði, leiddu af þríeykinu, sem leggur línurnar í beinni útsendingu á hverjum degi. Almennungur hlýðir yfirlögregluþjóninum, treystir sérfræðingunum og hefur lítið þol fyrir mótbárum.

Undirtónninn vekur upp. Hvernig verður tekið á fréttum sem yfirvöld dæma rangar? Hverju á þessi vinna eiginlega að skila? Ekki er hægt að gera sér miklar vonir um að vinnuhópurinn taki fyrir vinnubrögð Alþjóðaheilbrigðisstofnunarinnar sem hefur legið undir harðri gagnrýni fyrir að dreifa röngum upplýsingum um veiruna.

Það er áhyggjuefni ef íslensk stjórnvöld ætla að notfæra sér traust almennings á þessum tímum og óttann við veiruna til þess að vekja þau hughrif að yfirvöld séu eini handhafi sannleikans. Að sporna þurfi gegn upplýsingaóreiðu sem flækist fyrir.

Siðan er hitt að það er enginn einn mælikvarði á árangur og engin ein rétt lausn. Samfélög um allan heim hafa staðið frammi fyrir vali um gríðarstór förnarskipti. Einn valkostur er að ná tókum á útbreiðslu kórónaveirunnar með því að stöðva hjól hagkerfisins. Annar valkostur er að leyfa veirunni að hafa sinn gang en hlífa hópunum sem eru útsettir fyrir henni.

Þetta er val um förnarskipti sem krefst þess að við veltum upp erfiðum spurningum. Hversu alvarlegar verða afleiðingarnar af sögulegu atvinnuleysi? Er förnin þess virði?

Sóttvarnafræði og aðrar raunvísindagreinar veita ekki svör við öllum þessum spurningum. En hingað til hafa sérfræðingar á þessum sviðum fengið að ráða för. Að þeirra ráði hefur verið gripið til aðgerða sem fela í sér verulega röskun á efnahagslífinu. Stjórnvöld hlaupa síðan upp til handa og fóta til þess að milda höggið.

Kannski þurfum við fleiri sjónarmið en ekki færri.

Ólöf yfir samskiptasviði SA

Ólöf Skaftadóttir, sem var áður ritstjóri Fréttablaðsins, hefur verið ráðin forstöðumaður samskiptasviðs Samtaka atvinnulífsins (SA). Ólöf staðfestir það í samtali við Markaðinn en hún tók til starfa hjá samtökunum fyrr í þessum mánuði.

Tekur hún við starfinu af Herði Vilberg, sem hafði verið yfir samskiptamálum SA undanfarin fimmtán ár, en

Ólöf
Skaftadóttir

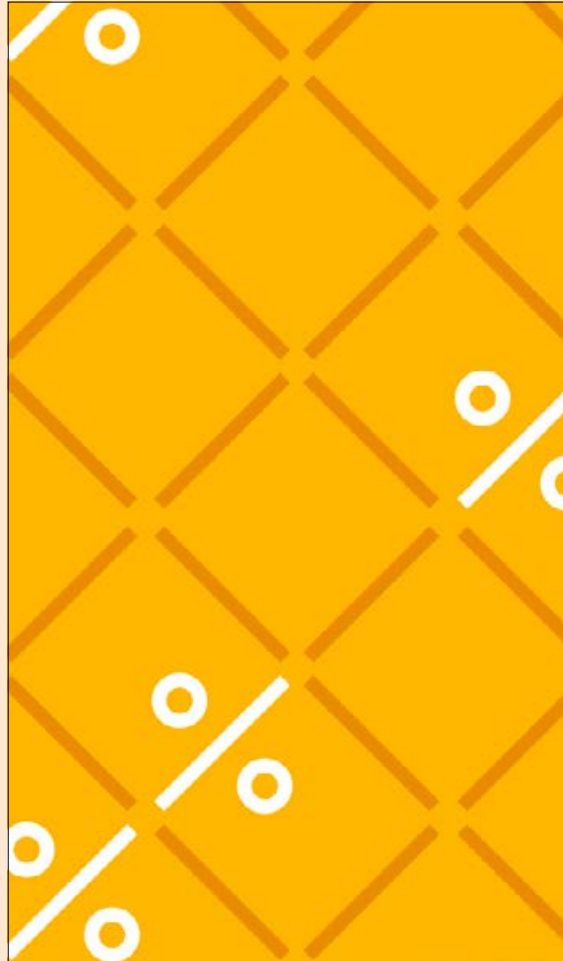
hann færði sig um set yfir til Íslandsstofu og tók við stöðu verkefnastjóra á markaðssviði.

Ólöf, sem er með BA-gráðu í ritlist frá Háskóla Íslands, lét af störfum sem ritstjóri Fréttablaðsins í október í fyrra. Þar áður hafði hún meðal annars starfað sem aðstoðarritstjóri og umsjónarmaður helgarblaðs Fréttablaðsins. – hae

21.04.2020

Sú hætta sem steðjar að okkur nú er þetta mikla atvinnuleysi og þess vegna erum við að tryggja að við getum komið fólki til starfa.

Katrín Jakobsdóttir,
forsætisráðherra

VR
FYRIRTÆKI
ÁRSINS
2019

Jafnlaunavottun

Sanngjörn laun fyrir jafn- verðmæt störf

PwC býður upp á heildstæða þjónustu í launamálum og jafnlaunavottun. Við búum yfir áralangri reynslu og lausnum sem virka.